

L'ESTEL

LA NOSTRA WEB: <http://www.balearkom.es/usuarios/estel/>

A.P.P.E.C.
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

ANY XVIII. NÚMERO 405

15 DE FEBRER DE 1999

PREU: 225 PTS - 1,35 euros

Per passar gratis la revisió del cotxe has de ser castellà o andalús. Allà, a la metropòli, com en tantes altres coses (militarum, TV, autopistes, PER, metro de Madrid...) xuclen de totes els colònies i **no paguen res**, sols cobren sense fotre brot. Per a pagar ja hi són els judeocatalans tan treballadors i acomplexats, víctimes de l'autoodi difós per A-3, TV5, C9, Albert Boadella, Alex Vidal Quadres, Antonio Alemany, etc.

Després de dues derrotes consecutives, el RCD Mallorca recupera el bon to i es mantén en la zona alta de la lliga de campions

PER JUSTO GONZÀLEZ

Si qualche cosa bona té aquest Mallorca, és la regularitat. No és un equip que perdi la moral fàcilment i dues derrotes seguides no són suficients per a provocar el desassossec en una plantilla que té molt clar que, independentment d'allò que s'aconsegueixi al final, els seus objectius van més enllà del pròxim partit.

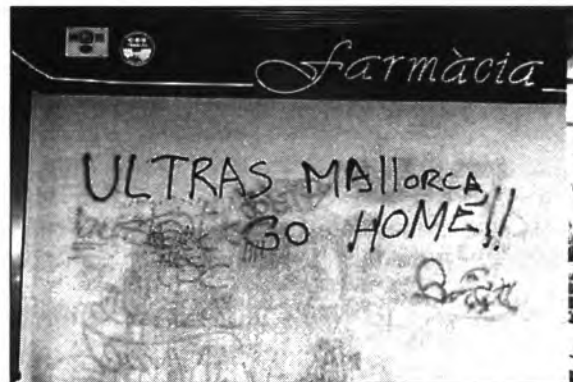
Perdè amb el Celta, l'altra equip revelació d'aquesta lliga, i tornà a perdre (aquesta vegada al Lluís Sitjar) contra el València que acaba de derrotar l'At. Madrid en el Calderón i va segon a un punt del Barça i un altre de avantatge damunt el Mallorca; no obstant això, les victòries davant el Betis (0-1) en partit de Copa del Rei, i davant el Salamanca (1-0) en lliga, mostren de manera clara que

la fortalesa del RCD Mallorca està per damunt de ràfegues negatives i de petites crisis, i que, al contrari que en els equips grans, dues derrotes no enterboleixen l'ànim ni els plans de treballs d'una plantilla que, encara que sia conscient de les seves limitacions (marca pocs gols), encara els seus partits convençuda de que el triomf, sia per a qui sia, s'haurà de lluitar, i com diu n'Hector Cúper "se defensarà el liderat, els tres punts, o la permanència".

Allò que trobam a faltar, allò que ens agradaria veure, són més jugadors mallorquins en aquest equip que s'acaba de reforçar amb un altre argentí. N'Héctor Pineda acaba d'arribar a l'illa i haurà de demostrar la seva categoria avalada per la seva internacionalitat amb la selecció Argentina i amb la seva bona actuació el en darrer mundial en que marcà un gol davant el Croàcia. Ω

Carlos, intentant desbordar en Djukic, defensa del València.

Els mallorquins, impotents davant la barbàrie dels espanyols fincats a Mallorca fan pintades com aquesta a l'entrada d'una Farmàcia de la barriada dels jutjats.

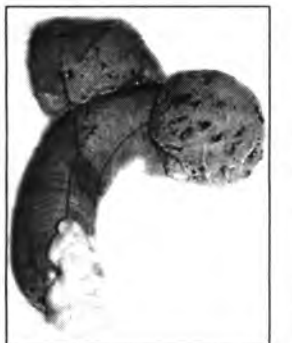
N'Héctor pineda posa amb la camiseta del Mallorca.

Cañizares, porter del València, després del penalti fallat per Dani

La Agrupació Cultural de Porreres que edita la revista *Llum d'Oli* ha tret la revista nombre 69 amb una portada d'allò més eròtica, el dibuix és d'en Guillem Morlà. L'editorial de la coordinadora, l'estimada Joana Mora se titula **20 anys i un bon 69**. Un altre article d'en Gaspar Barceló duu el títol **Dades per a una història del sexe**. Les cançons eròtiques del **Cançoner popular**, és un altre dels articles d'aquesta revista, signat per n'Antoni Pubil. **Parlem de sexe: L'educació afectiva i sexual**, on na Margalida Barceló ensenya com ham d'ensenyar als petits en aquest tema. Na Catalina Garcia signa l'article

El component eròtic de l'alimentació. Na Margalida Barceló, que se veu que d'això en sap molt, signa un segon article intitulat **Literatura i erotisme**. Acaba el component eròtic d'aquesta revista amb **69 qüestions que cal contestar**, amb preguntes tan fortes com la 48 que diu: *T'obsessiona alguna persona fins al punt que quan la tens devora l'excites?* O la 69 que diu: *Has fet mai el 69?*

Una revista que, suposam ha escandalitzat els beatos del poble i que si en voleu saber més... les subscripcions no són cares... podeu telefonar al 971647186. Ω

OCTAVIO PAZ I CATALUNYA

«En la vella polèmica entre la cultura castellana i la de les nacionalitats perifèriques, jo no estic amb els centralistes, sinó amb el bascos, gallecs i catalans, independentment del lligam lingüístic, que estimo molt perquè és el meu, amb Castella».

«Catalunya va tenir la sort de romandre al marge de l'aventura imperial espanyola. El teu és un país amb una societat civil forta enfront d'un Estat, ara com ara, feble. Per això ha estat castigat i no se quin destí l'espera. Però els poetes vostres són sòlids i, cosa que pot sorprendre als estrangers, d'una estranya universalitat».

«Em dieu que Joan Coromines està redactant l'Etimològic català; quan l'hagi acabat, encara que només sigui sobre aquesta pedra, el català -tan bestialment assetjat- romandrà. Perdona que torni a les meves obsessions. Per què els costa tant als castellans entendre la noció de pluralisme?»

(Conversa entre Octavio Paz i Josep M. Castellet, 1974)

OCTAVIO PAZ. Poeta, assagista i diplomàtic mexicà. Premi Nobel de literatura (1982)

ÒMNIUM CULTURAL
FINS QUAN?

AEROPORT	INVERSIÓ
Barcelona	1.095.131.477
Bilbao	1.550.948.369
Girona	4.199.441
Lanzarote	2.710.568.085
Madrid	48.579.959.968
Palma de Mallorca	9.779.704.376
Reus	27.689.158
Tenerife Sud	1.699.776.691
Navegació Aèria	6.138.983.396
TOTAL	79.106.600.000

(Inversions d'AENA 1997)

Especial dedicat a CIUTAT DE MALLORCA
Si vos ha agradat, telefonau al **971 26 50 05** i el vos enviarem cada quinze dies.

Foc i Fum

MATEU JOAN I FLORIT

A Mallorca, després de segles i més segles de menjar sopes, i de menjar-ne aquells temps pre-turístics de molta talent i poc pa, les sopes tenen mala premsa. Tanmateix, jo en faig cada parell de dies i bones que les trobo.

Vos en donaré la recepta: Encenc la vitroceràmica damunt la qual hi pos una casseroles amb un raig d'oli d'oliva, un all esclafat, dos grells capolats, una fulla de bleda, una mata d'espinaç, una tomàtiga de ramallet i una manadeta de juevert. I cada pic, una remenada mentre es fregeix. S'hi posa un tassó d'aigua i a bullir cinc minuts, s'hi posa un ou i s'escalden les sopes que prèviament haurem fet dins un plat.

Mentre tant haurem sucut un quern de taronges a dins un pitxer o cadafet, hi afegim sucre i aigua i tindrem un bon beurat-

ge. Un platet d'olives pansides i unes tallades de rave són bones per acompanyar les sopes. De segon, sobrassada i botifarrons i fruita del temps. Vos asseguro que amb aquests aliments tan mallorquins, us alimentareu d'allò més bé, i no vos farà l'agura d'estómac que se sent més tard quan menjem menges més cares i sofisticades. Ja m'ho contareu!

L'escriptor mallorquí Biel Mesquida.

En Biel Mesquida ha guanyat el premi Llorenç Vilallonga de novel·la de la Ciutat de Mallorca que és feren públics per les passades festes de Sant Sebastià, amb la seva obra *Vertigens*. Segons explica en Biel a les planes del diari AVUI del passat dia 21 de gener: "He intentat fer un retrat de al societat mallorquina, una societat on coexisteixen les majors hipocresies socials amb la més gran misèria moral". Continua en Biel Mesquida. "Les Illes estan plenes de fortunes econòmiques d'abast mundial i és on hi ha més cassos de drogaaddicció. És una de les societats més consumidores d'antidepressius. És on hi ha un dels paisatges més bells del planeta que s'està destruint de forma silenciosa i impecable, sense cap mena d'aturador. És on la invasió alemanya es veu afavorida pel mandat d'una dreta caciquil. Una societat que també té un dels índex de criminalitat més grans i també de morts per accidents de cotxe". En Biel s'indigna quan parla de la sida:

"Les Illes és un dels llocs on hi ha més incidència de la sida i les autoritats mallorquines no han fet mai una campanya anti-sida. No hi ha cap rètol informatiu ni en els aeroports ni als ports. Caldrà comprar aquesta novel·la d'en Biel Mesquida, que ens deixarà retratats a més de tres.

Perquè això dels accidents de cotxe a les nostres illes és un escàndol. La primera quinzena d'aquest any 1999 ja contarem 9 morts a Mallorca, i del sida, no sabem quan de morts hi ha cada més per manca d'estadístiques, però, segur que n'hi ha molts. L'ESTEL està fent un serial -copiat de dins Internet- on es parla de la Sida i de la seva prevenció. D'aquesta manera intentam suplir la manca d'informació que sobre aquest punt dona la Conselleria de Sanitat del Govern Balear, cosa que en Mesquida denuncia a la seva novel·la.

José Andrés P.G. entrà a la botiga Futbolmania del carrer Campoamor de Castelló i demanà una camisa del Reial Madrid, llavors va agafar dels cabells a l'empleada dient-li. - Dame todo el dinero, que tengo el mono. Però com que només eren les deu del matí, la dependenta li mostra la caixa buida i en José Andrés fugí corrent, però no abandonà la camisa del Reial Madrid dels seus amors, valorada en mil duros. Ara la secció primera de la Audiència de Castelló l'ha condemnat a un any de presó per delictes de robatori amb violència i intimidació de persones.

Un altre que ha robat molt i no anirà a la presó- perquè ho ha fet de manera legal és en Lorenzo Sanz president del Reial Madrid qui va comprar un solar per 1.245 milions, i sis dies mes tard, per una re qualificació dels terrenys feta per l'Ajuntament de Madrid, ja en valien 4.000 milions. Aquesta compra es feu dos mesos abans de les eleccions municipals de 1995, quan el propietari del solar rebé la cridada de l'administrador del grup que presideix en Lorenzo Sanz, interessant-se pel trast. La propietat fou adquirida per l'empresa Tolop, vinculada a Ignasi Silva. Curiosament a Silva i a Sanz no sols els uneix la relació comercial, sinó que a més compartiren seient en la junta directiva del Real Madrid en la

temporada 96-97. El venedor de l'esmentat solar qualificà l'actuació del president del Reial Madrid com el Xicago dels anys 30. Em considero estafat veient com els compradors han guanyat 2000 milions de pessetes en una setmana amb la re qualificació urbanística que a mi em negaren durant anys.

Glòria Marcos.

Na Glòria Marcos portaveu del grup Esquerra Unida - Els Verds a les Corts valencianes, va posar en coneixement la setmana passada a la resta de portaveus parlamentaris, la amenaça de que ha estat objecte en un anònim publicat el passat dia tres de desembre en la secció El Cabinista del diari Las Provincias. A l'esmentat missatge, que duu per títol Hagan cumplir las normas, és una crítica als polítics valencians "porque no tienen lo

que tienen que tener para hacer cumplir las normas respecto al valenciano. Acte seguit, l'autor del missatge insulta greument la parlamentària Glòria Marcos i li exigeix que se dedique a sus labores i deje la política, antes de que uno de los que le insulta le rompa su carita". És increïble que un mitjà de comunicació que rep diner públic per la inserció de publicitat institucional i el repartiment pagat d'exemplars als centres docents, sigui suport a la apologia de la violència" Manifestà Marcos, per a qui tant en Zaplana com en Gonzalez Cepeda (delegat del Govern), tindran qualque cosa a dir sobre que un pamflet com Las Provincias sia publicitat amb diner públic.

Fent feina pel carrer dels Oms de Ciutat em vaig trobar de sobte amb una manifestació d'estudiants per la pau. Pancartes, mans banques, crits per la pau i qualque estol d'incontrolats que cridava: Boti, boti, boti; espanyol el qui no boti. Molt bé joves, vosaltres sou l'esperança de la pàtria.

Còctels molotoff contra l'oficina de Correus d'Olot. L'atac es produí la matinada del segon disabte de desembre, incident similar al que va passar a l'oficina d'Hisenda el passat 15 de novembre, acompanyat de pintades independentistes. Els mossos d'esquadra de Girona detectaren l'incendi i apagaren el foc que deixà fumada la paret però no va prendre. El Cos ha iniciat diligències per tal d'aclarir el cas. Ω

ÒMNIUM CULTURAL

PER QUÈ?

La Constitució espanyola imposa el deure de conèixer el castellà?

QUAN

a Europa cap constitució exigeix aquest deure que vulnera els drets individuals més elementals.

?

LLENGUA ESPANYOLA **LLENGUA CATALANA**

PER MENORCA LLUITA O CALLA
(1802-1998)
196 anys d'ocupació espanyola

17 de gener
diada de Menorca
(1287-1999) 712 anys de catalanitat

A propòsit de les Festes de Sant Sebastià

PERE FELIP I BUADES

Les crítiques vessades, en els mitjans de comunicació de Ciutat, arrel de la super espanyolització/andalusista de les festes ciutadanes de Sant Sebastià. On les figures contractades, per tal d'actuar a les distintes places foren de clara arrel andalusista o "apañola", invertint fabuloses sumes per a dur-les en quantitat i abundància (hi havia, a quasi totes les places, aquesta casta d'artistes i conjunts espanyols/andalusos), no se pot ni se deu posar-nos en confusió a l'arrel del problema, que té la seva base principal en el que passa a diari, en el dia a dia, d'una societat (la mallorquina) que consent, durant tot l'any, i any rera any, la seva pròpia degradació cultural i lingüística i la consegüent pèrdua d'identitat, perquè, no ens enganyem; els mateixos que ara

ploren, amb llàgrimes de cocodril, per la creixent supremacia, a Mallorca, de la cultura espanyola/andalusa, se passen tot l'any parlant en castellà. Els mateixos mitjans de comunicació que en aquesta ocasió critiquen el fet, ho fan emprant el castellà/andalús. D'aquesta mateixa manera ho fan les emissores de ràdio (no existeix, ara mateix a Mallorca cap emissora comercial ni de les altres que utilitzi el català de Mallorca, anomenat vulgarment mallorquí, igual que els periòdics -exceptuant el *Diari de Balears*-, sense oblidar que la majoria de mitjans pertanyen a interessos econòmics, polítics i culturals espanyolistes. Cal no oblidar tampoc als propis mallorquins *gonelles*, els quals revestits d'un clar "síndrome d'Estocolm", o bé d'un aclaparadora i vergonyosa

covardia, o potser d'una degradant pèrdua d'identitat i de bon gust, són els més fidels seguidors i de tot allò que sia foraster, especialment en totes aquelles expressions de la cultura andalusista, o fins i tot, de subnormalitats pseudo religioses amb romeries de castanyetes i olé, que ens venen del sud. Sense oblidar-nos que són els propis polítics a la recerca del vot, els qui, abominant del propi bressol, i exercint de traïdors i venuts, demanen el vot andalusí invertint en això fins i tot la pèrdua de la vergonya.

S'aprofiten, a més, del poc sentit de la realitat, del poble mallorquí, incapaç de fer valer el seu propi vot, el vot de la dignitat, el vot de la exigència del reconeixement del valor d'allò que és nostre, la nostra llengua i la nostra cultura.

És engrescador, no obstant això -i això està reflectit en els mitjans de comunicació- que existeixen persones i col·lectius que malgrat tot, segueixen lluitant contra vent i marea, que són capaces, no de criticar, sinó de fer, de construir, i que ho fan sense contar amb la

cobertura política ni amb els mitjans econòmics. Parl del fet inquestionable de la presència de dues places a la passada revetlla de sant Sebastià, totalment representades per la cultura mallorquina: la petita Plaça de Santa Eulàlia on se cantava la cançó popular mallorquina d'antany, i la plaça del Mercat, on se cantava la cançó moderna, cantada per cantadors mallorquins, vencent les traves i les marginacions de que són objecte pels mitjans de comunicació que, hores d'ara, quals moderns fariseus, clamen al cel com a ploramiques falsos i hipòcrites.

Afortunadament, repetesc, hi ha persones que en lloc de criticar, fan feina per la nostra cultura i per la nostra llengua. Són tots aquells que en les seves distintes responsabilitats: músics, balladors, espectadors, organitzadors, posen el seu gra d'arena per tal de donar testimoni de l'existència de la nostra llengua i cultura. Gràcies a ells, a la seva feina en el camp que sia, ajuden a aixecar la nostra cultura tan perseguida i ultratjada. Ω

Fa 7 anys que na Mª Antònia Far regenta la Sabateria Carícia a la barriada dels carrer dels Oms de Ciutat.

Fa 2 anys que na Begonya Casares de Granada ha obert l'Herboristeria Herbes Salvatges just davant el Sindicat de CCOO de Ciutat.

Fa 2 anys que el matrimoni Cota-Riera ha obert la botiga d'Antiguitats Antiga a la barriada dels Oms de Ciutat.

Fa 5 anys que na Francesca Vargas de Granada regenta la Botiga Mis Medias a la barriada de la Plaça d'Espanya de Ciutat.

COMUNICAT DE PREMSA

Ordenació Territorial

Pràcticament ningú no s'ha sorprès amb les passes enrere que han anat experimentant les DOT des que foren presentades pel Govern. De tota manera, les variacions no afectaran directament al creixement que es produirà, sinó que s'apunta a deixar una major llibertat a la seva distribució: en comptes d'alliberar

certs espais de la pressió urbanística, tota l'illa restarà sotmesa a l'especulació.

Malgrat això, una gran part de la població es veu implicada en un debat on domina la idea de mantenir l'actual nivell de guanys i de consum, amb la qual cosa resulta imprescindible un creixement continuat que actual-

ment només resulta viable des del sector turístic i residencial: més gent, més cases, més infraestructures, més residus...

El Govern tindrà mànega ampla amb els hotelers i els constructors, autèntics governants de l'illa, i el Consell aprovarà l'entrada en funcionament del tercer forn, sense l'energia del qual no resulten econòmicament viables les instal·lacions de Son Reus.

Pel juny hi ha eleccions i ningú vol renunciar d'entrada a cap vot. La política també ha caigut en el joc de valorar les satisfaccions immediates i els partits amb responsabilitat de govern semblen haver oblidat que el territori no es pot tractar com un objecte de consum qualsevol. Ω

ERC-Mallorca

Àrea de Comunicació

A la rereguarda

del PERIODICO

Ferreres

Fa 27 anys que en Sebastià Escalles regenta el Cafè el Dia a la Plaça d'Alexandre Jaume de Ciutat. Abans era la Fonda el Dia on s'aturaven els carreters que anaven a fer mercat. A la foto mostrant una foto de com era el lloc abans de la guerra.

Fa 60 anys que la Família Busquets regenta La Filadora al carrer de sant Miquel de Ciutat. Varen comprar aquest establiment al senyor Josep Puigernau que la tenia oberta feia 15 anys. El seu soci és en Camil Soler.

Fa 30 anys que en Rafel Lladó va obrir la Botiga Teixits Bellver al carrer de sant Miquel de Ciutat. Comercialitza para-ments de la llar.

Fa 3 anys que les germanes Nicolau de Vilafranca regenten la Cafeteria Es Racó Mallorquí al carrer Moliners de Ciutat. Despatxen menús a 800 ptes. Son pare obrí aquesta establiment fa 24 anys. Fisen que les obres del carrer estiguin acabades.

Fa 40 anys que en Joan Binimelis va obrir la botiga Brodats Valldemossa al carrer de sant Miquel de Ciutat. El Senyor Binimelis és el president de l'Associació de Comerciants del carrer de sant Miquel des de fa 3 anys, quan va substituir en Carmel Pomar.

Fa 30 anys que la Família Masdeu-Amengual regenta la botiga Faixes Reina a la barriada de l'Olivar de Ciutat. Els seus pares, Josep Masdeu i Pilar Pedregosa la varen obrir l'any 1941.

Fa un mes que na Pilar Salvador s'ha associat amb en Josep Mª Calvo per obrir l'Olivar Òptics a la barriada de l'Olivar de Ciutat.

HISTÒRIA D'UNA FOTOGRAFIA

1974: El Teatre de la Revolta Mallorquí

Si consultam els grosos papers de l'època (per exemple, el diari Última Hora del 18-1-75), ens assabentarem que els premis Ciudad de Palma de 1974 foren lliurats en el Palau Vivot. Abans de la proclamació dels guanyadors, en Miquel Dolç pronuncià una interessant conferència que tractava sobre "La Fundació Bernat Metge".

El premi de periodisme l'obtingué Sebastià Verd, de Diario de Mallorca; el de ràdio, el programa "Siurell" de Ràdio Popular, realitzat per José Cabrinetti i Pedro Prieto (aquest darrer, col·laborador de Última Hora); el premi de poesia va anar a parar a mans d'un amic meu, Xavier Vidal Folch, que aleshores era actiu militant del PSUC, i que feia la "mili" a Mallorca. El premi de novel·la va ser concedida a una obra en castellà (Tres estrelles en la barra) de Salvador García. El premi Ciutat de Palma de teatre el guanyà una obra meua. Portava per títol Autòpsia a la matinada i el jurat que em concedí el guardó estava format per Jaume Vidal Alcover, Climent Garau, Joan Bonet, Octavio Aguilera i Jaume Adrover. L'obra estava inspirada en l'assassinat de l'estudiant Enrique Ruano, fet esdevingut a Madrid en el mes de gener de 1969.

En el Palau Vivot, mentre el Comte de Zavellà Don Pedro de Montaner i Sureda oferia una copa de xampany als guanyadors, jo marxava cap al lloc de trobada amb Xavier Vidal Folch, l'amic del PSUC. Recordava l'origen, el motiu inicial d'haver-me posat a escriure Autòpsia a la matinada. Deixant enrere el Palau Vivot, remem- brava...

D'ençà les gran vagues d'Astúries, Lleó, Euskaki, Catalunya, etc, dels anys seixanta-dos/seixanta-tres, el règim resistia com podia l'àmplia

L'any 1974 l'escriptor de sa Pobla Miquel López Crespi guanyava el Premi de Teatre Ciutat de Palma. En la fotografia és el tercer començant per la dreta.

onada de vagues i manifestacions cada vegada més radicals. La universitat era un niu d'opositors. A ran d'una sèrie d'enfrontaments amb els "grisos" (policia armada) i amb elements de la tènica Brigada Social, fou detingut (dia 17-1-69) l'estudiant Enrique Ruano amb altres tres dirigents universitaris. Tots eren militants del FLP i del Sindicat Democràtic d'Estudiants (com és de suposar, ambdues organitzacions antifranquistes completament il·legals en l'Espanya del dictador).

Tres dies després de la seva detenció, l'estudiant Enrique Ruano moria en "caure" sorpresivament des d'un setè pis. La policia l'havia conduït fins al seu domicili, en el número 60 del carrer General Mola de Madrid, per a practicar-hi un escorcoll. D'allà, del setè pis, va ser des d'on, segons la versió policíaca, "el estudiante se lanzó al vacío". "Suicidio" fou la versió oficial del Ministeri de l'Interior. Però aquella mateixa nit, mitjançant les emissores de ràdio estrangeres (Ràdio Moscou, Londres, París o Ràdio

Espanya Independent), ja sabem que arreu del món no hi havia cap mitjà de comunicació, cap govern, cap autoritat universitària que cregués les mentides del franquisme.

Fou durant aquella llarganit al costat de la ràdio quan s'anà congriant el nucli essencial de l'obra (Autòpsia a la matinada) que guanyaria el Ciutat de Palma.

En aquelles alçades (any 1969) ens feien esclafir de riure els "suicidis" d'antifranquistes periòdicament anunciats pel règim. Enrique Ruano no era el primer a "caure" inexplicablement per una finestra. L'any 1962 ja havia "caigut" per "casualitat" des d'un finestral de la Direcció General de Seguritat el dirigent del PCE Julián Grima. També uns anys abans que Ruano, un altre jove estudiant anomenat Rafael Guijarro moria misteriosament en "caure" des d'una altra dependència policíaca. Amb la democràcia, la majoria de policies implicats en aquests casos d'assassinat obtingueren ascensos dins l'escalafó. (Miquel López Crespi). Ω

Peticions de l'Associació Internacional de Drets Humans per a Kurdistan al Govern Turc i a l'ONU

"Fem una crida al govern turc perquè:

- acabi prest la seva política de destrucció i despoblament de viles kurdes.
- permeti els refugiats al camp (fora de llurs viles) de retornar a la llar.
- compensi com cal les víctimes de llurs pèrdues en cases i propietats.
- respecti la Convenció de Ginebra de 1946 i el Patrocol Suplementari II del 1977.
- signi el Conveni Internacional sobre Drets econòmics, socials i culturals i el Conveni Internacional sobre Drets civils i Polítics.
- respecti totes les resolucions de la Comissió de Drets Humans i del Subcomitè sobre Drets Humans de l'ONU sobre foragitaments forçats i drets

d'allotjament".

"L'article 2 de la convenció de l'ONU sobre la Prevenció i Càstig del genocidi del 9-12-1948 defineix **genocidi**.

- a) L'assassinat de membres d'un grup.
- b) Causar danys físics o emocionals severs a membres d'un grup.
- c) La deliberada imposició de condicions de vida contra un grup a fi de causar la seva destrucció total o parcial.
- d) La imposició de mesures a fi de prevenir contra els naixements al grup.
- e) La transmissió forçada de nins d'un grup a un altre".

Un consell i una crida. Boicot total als productes i turisme al terrorista i genocida Estat turc (competidor, a més de l'avellana catalana i del nostre turis-

me en general). No hi aneu mentre el Kurdistan no sia lliure.

Fons de documentació per a la Pau.
C/Benassal,3-7-27-Castelló 12005.

Internationaler Verein Für Menschenrechte der Kurden-Postfach 200738-D53187 Bonn. Telèfon 0228/362802 und 363297. Ω

Perdonau-mos, Senyor. Perquè no tenim temps

Nosaltres no tenim temps. Vosaltres no teniu temps. Ningú no té temps. Pare, perdonau-mos, perquè... no tenim temps!

Tu, al crear-nos, ens donares la llibertat i el temps, a fi d'aconseguir la Vida eterna quan el nostre temps s'acabi.

Llavors, ens demanaràs comptes de la forma que hem emprats els talents, la llibertat i el temps que generosament ens regalares.

És molt important estar sempre alerta, perquè de sobte i imprevista serà l'arribada del Jutge Suprem, tal com va succeir a les Verges Nècies, segons relata l'Evangeli.

I sabem que hi ha obligacions professionals i socials que hem de complir. I a més, hem de llegir periòdics i revistes, escoltar la ràdio, mirar la televisió, anar al cinema, al futbol, etc. És a dir, que sabem cercar hores per a la diversió.

No ens enganyem. Per allò que volem sempre trobam temps.

Però tu et trobes sol, com aquell passatge de la teva vida, no eren deu els curats) els altres nou, on són? -Els altres nou no han pogut venir a donar-te els gràcies, perquè no han tingut temps.

Recordes aquell banquet que vares preparar? Els convidats estaven enfeïnats amb les seves coses. Cap ni un va tenir temps per acudir a la teva festa.

Deixam escapar de manera llastimosa el tresor del nostre temps. Però resulta que l'únic que de veritat és vàlid i insubstituïble del temps, es precisament allò pel que no tenim temps.

Perdonau-mos, Senyor, que no sabem que feiem al perdre miserablement el temps en beneïtures, ingràtituds i el que és pitjor, en pecats.

Nosaltres voldríem això que tu vols, però... No tenim temps!

"Si descobresc en l'antipàtic a Crist disfressat de defectes, li somriuré i el tractaré amb amor" (Narcís Irala).

"On no hi ha amor, ves hi, posa-hi amor, i en trauràs amor. A l'horabaixa de la vida, serem jutjats de l'amor" (Sant Joan de la Creu). Ω

Ajuda Evangèlica

EL VEL DE MAIA (1) Zic-Zac

PERE GRI

"A res en el món té cadascú tan indiscutible dret com a la seva pròpia persona i vida". (A. Schopenhauer. Parerga und Paralipomena).

Pocs homes saben si qualque dia els tocarà estar amb la línia de foc. N'hi ha que pensen que tindran una existència gris, sense gaire renou, i de cop es troben engolits per el remolí. La societat contemporània no té respecte per res, a tots ens fa uns vils criats, però al mateix temps és capaç de donar-nos-ho tot, encara que no ho haguem demanat.

És el cas d'un personatge que anirem coneixent de mica en mica, en Fructuós Llabrés, un nom que en un començament no us dirà res, el veureu com un independentista més, un modern que no sap el que vol i que, com que no ho sap, no té res per explicar als altres.

De totes maneres, no cregueu que les accions individuals de cada un de nosaltres, dels que creiem en la formació d'un Estat dels Països Catalans, en la independència de tots els pobles i de tots els homes, no serveixin per res, sobretot si tenim en compte que arribarà un dia en que la importància d'en Llabrés figurarà en tots els llibres que tractin de la nostra història en un lloc ben destacat.

El vos presentaré en una situació molt normal a la seva vida, quan es troba en un zig-zag, del qual en sap sortir per la seva perseverància en la meditació oriental i una astúcia singular.

Era el mes d'abril de 1998, en Fructuós circulava amb el seu cotxe, un Fiat 1, pel coll de Sòller, en direcció a Ciutat. Venia del Port, de recollir una vella col·lecció de discos de roc que havia deixat a un company feia bastant de temps. En tornar, havia passat de travessar el túnel i escollí la vella carretera, cercant la soledat i bons moments per pensar en el que li estava passant. Quan pujava, recordava un paràgraf d'un llibre d'Henri Michaux, "Un bàrbar a Àsia", l'havia acabat de llegir aquella setmana. Diu el següent: "En la seva indiferència pel món extern, també és superior a l'hindú. Visiblement, no cerca explicacions, ni veritats en el món extern. Maia,

tot això. Maia, aquest món. Això no compta. I per menjar un simple grapat d'herba, necessita més de set hores per meditar-ho".

Maia és la il·lusió, tot el que en aquest món no es correspon amb la realitat, el que surt de nosaltres mateixos. Pensava en Fructuós que dins ell hi habitava un gran "vel de Maia", del qual parla Schopenhauer a les seves obres. El refugi és el Nirvana, la desaparició del vel per la manca d'il·lusions.

Tot això ho sé, meditava, però crec que no em podré desfer mai d'aquest vel, i no es convertirà en realitat, perquè la meua vida, fins aquí, no m'ha portat enlloc, només fins aquesta ziga zaga, quan no puc oblidar a l'esvelta Pompeia la meua ex-companya sentimental, encara que ara estigui ingressada en un centre psiquiàtric per curar-se de l'anorèxia, encara que l'hagi perduda definitivament.

En aquells moments per la ràdio es posaren a parlar de la qüestió independentista. "Els "demòcrates" espanyols pot ésser hauran d'explicar qualque dia perquè no accepten la voluntat d'autodeterminació de la majoria dels ciutadans bascos, o potser resulti que la sobirania només recau sobre el poble quan convé als espanyols, en una nova lectura del que es pot considerar com a "democràcia", deia un independentista català.

No entenc com podem arribar a l'autodeterminació com a poble si no ens sabem independitzar cada un de nosaltres, pensava en Fructuós mentre s'acostava al cim del coll, crec que ens fem massa il·lusions pensant que els espanyols arribaran a comprendre'ns i ens donaran la independència. Primer, cada un dels nostres, haurà de fer valer la seva personalitat en qualque gest heroic al servei de la Pàtria, jo encara no n'he fet cap, però, en un suposat, si un dia l'exèrcit de Catalunya em demanàs que jurés la senyera, ho faria sense meditar-ho.

És curiós, recordava na Pompeia i de com m'he posat a pensar amb la independència, mal símptoma.

Dalt, aturà el cotxe. Es ficà la mà a la butxaca i es va treure un llibret de paper de fumar, marca "zic-zac". Ω

Fa 11 anys que en Biel Tudurí regenta el Bar Central, al costat del Teatre Principal de Ciutat. Els seus socis són en Pep i n'Onorio. A la foto amb els cambrers del torn del matí.

Fa un any que en Paco i na Rosa regenten el Bar Uetam a la barriada de la Mercè de Ciutat. Són del Barça.

Fa 17 anys que na Nati Coll regenta la Cereria Fiol a la barriada de la Mercè de Ciutat. Va obrir aquesta botiga taller el seu oncle Bernat Fiol a principis de segle. Es queixa na Nati dels qui comanden a l'Ajuntament de Ciutat que a les passades festes de sant Sebastià, hi havia cantadors forasters a les places més grans de la ciutat i que pels mallorquins només hi havia la reserva de la petita plaça de santa Eulàlia. Que a l'hora de votar, els ciutadans votin partits que estimin als mallorquins si no volen acabar com si fossim una reserva d'indis.

Fa 44 anys que n'Amado Arague va obrir la botiga Gomex d'hules i cortines de bany a al barriada d'en Velázquez de Ciutat. N'Amado és nacionalista de dretes.

Fa un any que n'Antoni Mas i el seu cosí Salvador Ferrer regenten el Cafè Líric davant s'Hort del Rei de Ciutat. Va obrir aquest cafè el seu re padrí Antoni Mas l'any 1894. És un cafè de copes i tertúlies.

En Rafel Sales és el representant de la tercera generació d'exhibidors i distribuïdors de cinema a Mallorca. La saga va començar amb el seu padrí, Rafel Sales que tenia el Cinema Capitol a Pollença. Son pare, Rafel Sales va començar com a distribuïdor de pel·lícules l'any 1954 fins el dia d'avui. Només distribuïen l'u per cent de pel·lícules en català, però els agradaria distribuir-ne moltes més si hi ha demanda. En Rafel ha estat president de la Federació d'Associacions de Veïns (FEPAE) durant 4 anys.

Fa 8 anys que n'Albert Mikel de Pamplona regenta la Botiga Ninotauro a la barriada de sa Llonja de Ciutat.

Fa 2 anys que n'Andoni Camba de sant Sebastià va obrir la Galeria Camba a la barriada de sa Llotja de Ciutat. Del 15 de febrer al 2 de març exposa obra de Marita Cort, després hi haurà exposició d'Anna Crespo. A més de dirigir la galeria, n'Andoni, pinta i fa gravacions.

Fa 5 anys que na Beatriu Victòria és l'encarregada de la Botiga Acanto del carrer Conquistador de Ciutat. Vestits de gala i de nuvis, tot per a senyors.

En Basili Escudero és pintor, pinta a l'oli, fa aquarel·les i totes les tècniques pictòriques. Té una Escola de Pintura al carrer Conquistador de Ciutat. Fa dos torns i no accepta més de 10 alumnes per torn.

Espanya, una "obligació" econòmica (II) Risc a Espanya, pobres a Europa

PER JOSEP SERRA. PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-MALLORCA

La nostra balança fiscal és bilionàriament negativa amb Espanya, mentre que una àrea econòmica amb un nivell de renda semblant al nostre com és el Llenguadoc-Rosselló, manté una balança fiscal positiva amb l'Estat francès, igual que passa amb altres àrees europees amb un PIB per càpita superior al nostre (Illa de França, Úmbria, Escòcia, Niedersachsen, ...).

Els nostres estalvis han servit sovint per finançar el dèficit fiscal de l'Estat i això ha determinat en gran mesura la necessitat de rebre finançament de l'estranger per fer front a les nostres pròpies necessitats d'inversió per poder mantenir la competitivitat, tant a l'estat espanyol com a la Unió Europea en general.

Però encara tenim més problemes, perquè la Unió Europea (amb un poder limitat per voluntat dels estats ara existents) només vol entendre's amb els "estats" i això fa que la nostra aportació a Europa sigui màxima ("hem" de pagar a Madrid) i que els beneficis siguin mínims ("hauríem" de cobrar de Madrid): a la línia Barajas-Orly-Frankfurt, Son Sant Joan, Manises i el Prat aparei-

xen com a marginals i complementaris de Barajas, per dir-ho amb un símil.

Als catalans ens veuen com espanyols -tot i que pagam com si fóssim alemanys- i ens consideren beneficiats pel fet de pertànyer a un dels estats amb més subvencions de la Unió Europea, si bé ignoren que d'aquestes subvencions no en veim pràcticament ni dos rals, mentre que Montpeller o Tolosa reben ajuts europeus a pesar de mantenir una balança fiscal favorable amb París. Com diu Josep C. Vergés, economista per Cambridge, "Europa vol menjar-se la xocolata de l'IVA, abans d'escanyar el lloro que parla català".

Una via de solució a curt termini hauria de passar necessàriament per una política regional comunitària que tenguí en compte les regions "riquevisar, d'on hem extret moltes de les dades utilitzades.

Argument 1. Els Països catalans són una nació massa petita per a poder ésser un país independent.

Contraargument 1. La Xina, l'Índia i Rússia són molt grans i no sembla que els vagi tan bé com les petites i riques Holanda, Bèlgica,

Suïssa.

Argument 2. Un país no pot prosperar sense recursos naturals com terra, gas o petroli, i Catalunya no els té.

Contraargument 2. A més que això no sembla tan clar, com ho proven els casos de Venècia i Mèxic, Espanya tampoc. Amb la independència no tenim res a perdre en aquest sentit.

Argument 3. No n'hi ha prou de competir amb París, Londres, Nova York o Hong Kong, que ara també voleu competir amb Madrid?

Contraargument 3. Actualment la competència amb les empreses espanyoles ja és molt superior a la que es dona amb altres de fora l'Estat. A més, la competència habitualment afavoreix el consumidor amb la millora de la qualitat i la baixada dels preus.

Argument 4. Marxar d'Espanya seria "suïcida", ja que és el nostre mercat més gran.

Contraargument 4. Mentre no variïn els preus ni la qualitat, els mercats no tenen perquè canviar substancialment en relació a una economia lliure com és l'actual.

Argument 5. La dissolució de països és, avui dia, anar contracorrent en un moment en què Europa cerca una moneda única, un sistema fiscal únic, un exercit únic, i fins i tot una unitat política. Parlar de separatisme i independentisme a final del segle XX és antiquat i està fora de to.

Contraargument 5. L'any 1946 hi havia 74 estats al món, ara ja anam pels dos-cents. No cal anar a Europa a través d'Espanya, quan ja som prou grandets per saber arribar nosaltres sols a Brussel·les.

Argument 6 (definitiu). Per a obtenir la independència, cal una guerra i això seria molt més costós que qualsevol benefici econòmic que se'n pugui derivar; que no veis el que passa amb la desintegració de l'antiga Jugoslàvia?

Contraargument 6 (definitiu). Tenim fe en la llibertat i la democràcia civilitzada que tant pregonen els espanyols, i això ens allibera de qualsevol temor al desencadenament d'una guerra. Els demòcrates espanyols no ens ho posaran més difícil que a Txèquia, Eslovàquia, Estònia, Letònia, Lituània, etc, etc. Veritat que no? Veritat que són realment demòcrates?

Segons el mateix Xavier Sala, "no hi hauria d'haver cap mena de dubte que la independència és absolutament factible des d'un punt de vista econòmic". Ω

Comunicat de Premsa

Cristòfol Soler va caure en desgràcia en el seu intent de centrar el PP balear i dur-lo pel camí del que podríem denominar "dreta civilitzada", a partir de canvis d'orientació substancials en la política ecològica, social, lingüística o cultural.

Jaume Matas fou elegit perquè tot seguis més o menys com abans, però sense transmetre la sensació de dirigent corrupte i cavernícola que tan poc s'adeia amb la nova imatge que perseguia el PP a nivell d'Estat.

L'elecció de Pere Palau com a

El PP Balear, sense nord

cap de llista a Eivissa per a les autonòmiques o bé la profunda divisió que viu el PP a Menorca, a més dels problemes que ja té a Mallorca, posen en dubte el lideratge de Jaume Matas, que veu com li fan travetes a totes i cada una de les illes: és un dirigent sense sector propi al partit, llevat dels incondicionals que el recolzen a títol individual.

Si el PP perd les eleccions del 13 de juny, el president Matas segu-

rament no tindrà l'oportunitat de dur a terme la desitjada renovació de la dreta balear i els grups d'interès que disposen de major poder (hotelers, constructors, banca) poden arribar a generar una dinàmica de pressions que dificultin la governabilitat de qualsevol institució.

Quan "España va bien", resultaria mal de pair i de justificar que un dels vaixells insígnia de la política del PP (la secció "autonòmica"

balear) fes aigua i el seu capità hagués d'abandonar la nau sense rumb i amb una gran càrrega explosiva a bord.

Els perills de la situació són evidents, per la qual cosa desitjam que el PP balear pugui fer un paper digne a l'oposició de tots els Consells i al Govern Balear sense haver de sotmetre el país a la inestabilitat que provocaria el fet de deixar a lloure la dreta més reaccionària que ara coeja al seu interior. Ω

ERC-Mallorca

Àrea de Comunicació

REBAIXES

rebaixes

INTERSPORT®

KENIA

AV. ALEXANDRE ROSSELLÓ, 7

07002 PALMA DE MALLORCA

REBAIXES

Pilar Salvador
Optico Optometrista

José Mª Calvo
Optico Optometrista

C/ Josep Tous i Ferrer, 2
07002 Palma de Mallorca
Tel.: 971 721 212

Sa capoladora

Ho tindrà tot

...i menjarà ciment!!! Menjarà ciment...???

Els "Morros" salvador

Hem sentit molts militants del PSM renegar de Pere Sampol i assegurar que en Mateu Morro ha tornat perquè volen un líder que abanderi a Mallorca lluita per la independència dels Països Catalans.

No haurà tornat perquè en realitat s'ha "convertit" al sampoisme pujolista? El mateix "Morros" podria aclarir-nos-ho.

200 milions de pobres xerren espanyol

És el resultat d'una cultura basada en el consum immediat de tot el que hi ha a l'abast. Els americans castellanoparlants han heretat la cultura depredadora dels colonitzadors i així els va. Nosaltres hem d'anar molt en compte a assumir aquests referents si no volem seguir el mateix camí.

"Fusió" PSM-UM?

Hi hauria presidenta, la qual cosa suposaria un avanç substancial del PSM.

Matas - Pujol

Reunió a Menorca; així s'evidencia la ridiculització del PSM i la humiliació de l'OCB.

Engonga

El jugador del Mallorca comença a entendre que hi ha una gran càrrega política i ideològica en el món del futbol. Els mitjans de comunicació estatals que es consideren de tots els ciutadans (però que pagam fonamentalment els catalans) tracten de forma ben diferent una victòria del Barça o del València davant del Barça a un triomf d'aquests mateixos equips front al Madrid.

La cara d'alegria que feien els comentaristes quan el Barça perdé a Mallorca va anar lligada a grans lloances cap a l'equip insular; però ai!, la cara de pena i de pomes agres que generà la derrota del Madrid va anar paral·lela a la més absoluta indiferència pel que fa al joc de l'equip mallorquí. Engonga, en les seves declaracions al

respecte, ens fa pensar que comença a entendre que els mitjans de comunicació estatals actuen així perquè són fonamentalment anticatalans (Mallorca, Barça i València en són les principals víctimes).

Campanya de l'Ultranacionalisme espanyol

Una notícia suficient podria esser "Hoy regresa Àlex Corretja, tras ganar el torneo de...", però els mitjans de comunicació estatals controlats pels ultranacionalistes espanyols no poden deixar de dir: "Hoy regresa a España el tenista español Àlex Corretja", "Llega al aeropuerto español de El Prat la selección española de waterpolo", etc, etc. Ara bé, això només ho fan sistemàticament quan els implicats són catalans o bascos, ja que en el cas d'un ciclista d'Àvila troben que això no resulta necessari -per obvi, suposam.

Universitat contra el Feixisme

El claustre de la Universitat Autònoma de Barcelona ha declarat indignes de trepitjar el seu sòl la policia nacional, el president espanyol Aznar i la virreina García Valdecasas.

La virreina sonava per a càrrec ministerial i en un "exceso de celo" (és a dir un acte instintiu de repressió de la llibertat d'expressió) va enviar els "nacionales" a tugar els estudiants universitaris. Volia quedar tan bé que...

Això pot esser suficient per acabar amb la carrera política de la "virreina" García Valdecasas a la capital del regne. Bon exemple per a la "virreina" Cirer.

Kosovo: Espanyols Proserbis

Eslovènia i Croàcia se'n van sortir gràcies a Alemanya, Bòsnia només veié la llum després d'una acció militar liderada militarment pels USA i ara els kosovars tornen a topar-se amb una OTAN liderada per un espanyol. Entre els espanyols i els francesos van aconseguint que estimem la VI flota dels USA, única esperança per als kosovars...i nostra!. Ω

Galeñol

Si ens atenim a les dades relatives a l'ús que es fa a diferents llocs de l'estat espanyol de la llengua pròpia quan aquesta no és l'espanyol, trobam que el català i el galleg presenten uns usos dignes de consideració. El cas de l'euskera és sensiblement diferent, ja que diferents factors han contribuït a reduir-lo a la marginalitat.

Els intents espanyols d'assimilar a la seva pròpia naturalesa lingüística aquells pobles que els han envoltat des del període medieval han resultat plenament efectius sobre l'aragonès i l'astur-lleonès, incipients llengües romàniques que han arribat a una situació residual a partir de l'adopció del castellà com a llengua pròpia mitjançant un procés d'aproximació i de "fusió": l'aragonès, per exemple, manté el nom quan ja només és pràcticament un dialecte lleugerament diferenciat del castellà mesetari.

La pràctica assimilista també s'ha estès a la llengua catalana, amb el cas del valencià com a referent més clar: el català meridional es troba cada vegada més influenciat per l'espanyol, de manera que podria arribar el dia en què els que considerin parlar en valencià realment podrien estar utilitzant una nova variant dialectal de l'espanyol: s'hauria passat del valencià com a català meridional al "valenciano" com a castellà oriental.

Amb la independència de Portugal, la llengua parlada més enllà del Minho passa a denominar-se portuguès, tot i que no s'ha d'oblidar que les diferències amb la mateixa llengua denominada galleg al nord del Minho són mínimes. La uniformitat lingüística sembla indiscutible, tal com ho és la gran uniformitat que presenten els diferents dialectes catalans, però la Xunta i un nombrós grup d'intel·lectuals i d'escriptors gallegos han optat per la consideració del galleg

i del portuguès com a dos idiomes "germans" però diferents.

Han guanyat -allà- els "blaveros" valencians i els de "sès yëngós" mallorquins. Una prova d'això és que un pot fer quilòmetres i més quilòmetres per Galícia sense trobar ni una sola inscripció o rètol a edificis o empreses públiques escrit en espanyol, senzillament perquè no és necessari. Sí, és així: tot monolingüe, en galleg, sense versió doblada al castellà i altres variants que solem trobar per aquí.

Allò podria semblar un cas extremadament exitós de normalització lingüística, però la realitat és ben diferent. Si a l'aeroport, als trens de RENFE o als grans establiments comercials tot és escrit en galleg és perquè no hi ha absolutament ni una sola paraula que no resulti comprensible per un castellanoparlant monolingüe -cosa molt habitual entre els ciutadans de nació espanyola.

La norma que se segueix és la d'utilitzar sempre les formes més semblants a les comunes en castellà: Galicia i no Galiza, viño i no vinho, etc. Les publicacions en galleg també segueixen normalment aquest model, emulant el llibre d'estil de TV3 que recomana utilitzar sempre "aquest any" i no el més genuí "enguany".

L'única paraula que crida l'atenció és una que es troba impresa a tots els productes de caràcter artesanal i de to folklòric: "enxebre", que més o manco inclou la idea del "grosser" i "lo nostro" de Mallorca.

Això també pot ajudar a entendre perquè els espanyols no es preocupen massa del nacionalisme galleg (liderat per UPG, un clònic de CiU): un nacionalisme fonamentat en el folklore i en la simbologia... Ω

Josep Serra
President d'Esquerra
Republicana-Mallorca

Fa 15 anys que n'Elisabet Martínez regenta la Botiga de Moda SHAPEL al carrer Conquistador de Ciutat. Va obrir aquesta botiga el seu sogre, Jaume Casanoves.

Fa mig anys que n'Anna Ruppert d'Alemanya regenta la Botiga Proforma a la barriada de Cort de Ciutat.

Fa 48 anys que les germanes Vinyals regenten la Botiga d'Articles de Pell Vinyals a la Costa de Santo Domingo de Ciutat. Va obrir aquesta botiga com a lloc de venda de material elèctric son pare Tomàs Vinyals l'any 1928.

Fa 37 anys que en Francesc Casanova de Gandia va obrir la Sastreria Gandia a la Rambla de Ciutat de Mallorca.

L'ESTEL

EL DIARI DELS MALLORQUINS
SUBSCRIVIU-VOS-HI !!
ANUNCIAU-VOS-HI !!

TEL.: 971 26 50 05

Fa 2 anys que en Valentí Garcia d'Albacete regenta la Botiga Valentin Joyero als Geranis de Ciutat. Abans va estar duran 10 anys al carrer Blanquerna.

Fa 20 anys que na Glòria Fortesa Rei regenta la Llibreria Embat als Geranis de Ciutat. És una llibreria universitària, pedagògica, psicològica, de cinema, etc.

Fa 27 anys que en Pere Recasens regenta la Botiga Moda Algar als Geranis de Ciutat.

Fa 3 anys que en Gabriel Roca de Sòller regenta la fonda els Geranis al complex els Geranis de Ciutat. Despatxa menús casolans a 950 ptes. a la carta se menja per una mitjana de 1.500 ptes.

La Poesia Mallorquina Contemporània

Poesia d'avantguarda mallorquina: Punt Final (Editorial Moll)

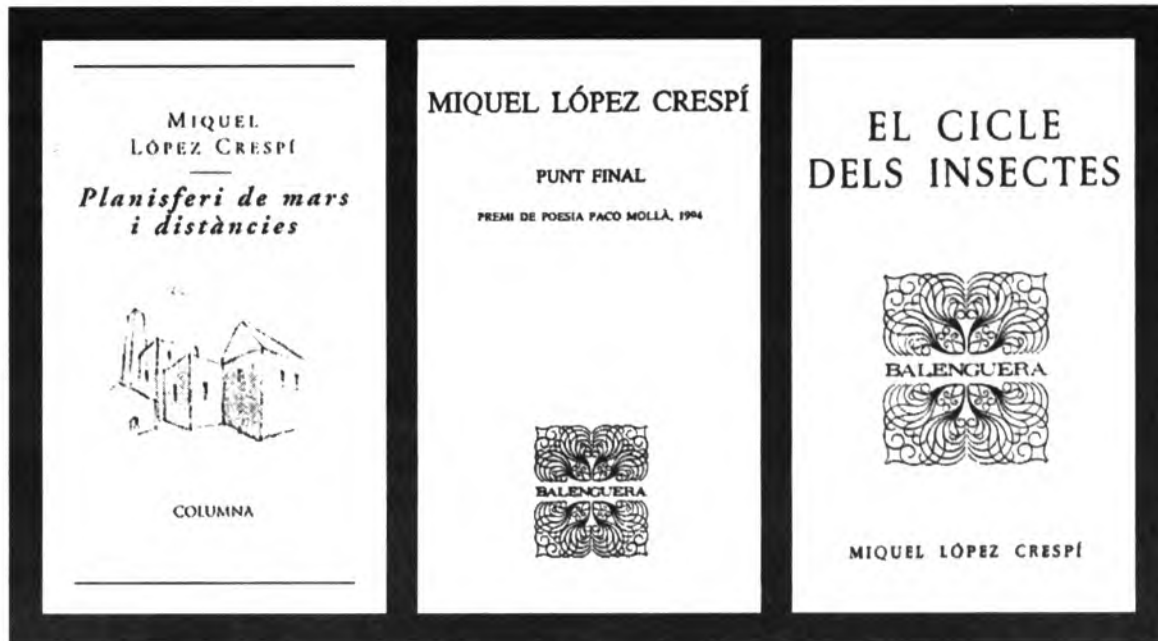
DAMIÀ PONS I PONS, CONSELLER PRESIDENT DE LA COMISSIÓ DE CULTURA I PATRIMONI HISTÒRIC DEL CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Les meves paraules d'avui neixen de la lectura feta sense xarxa de Punt final, l'obra que recentment ha publicat l'Editorial Moll a la més històrica de les col·leccions de poesia que mai han existit a Mallorca. Dic que és una lectura sense xarxa perquè l'he afrontada sense comptar amb la referència de cap altre lector ni tampoc amb cap mena d'explicacions interpretatives que la interrogació del mateix Miquel López haurien pogut posar al meu abast. Crec que és saludable llegir els llibres de poemes de la mateixa manera que a l'estiu tastam l'aigua de la mar: amb una capficada. La sensació del primer cop, sec i dur; l'enrampada emotiva que pot produir-nos l'electricitat d'un vers; la intuïció poc perfilada que creu endevinar un determinat sentit en el si d'una imatge que pertany al món de les ombres més fosques. La poesia ha de ser comunicació, és clar que sí, però sobretot ha de ser un gest d'escarni a la comunicació banalitzada, a la comunicació feta amb retalls de tòpics i d'obvietats.

"Jo personalment pens que els escriptors sempre estan escrivint, poc més o manco, el mateix llibre. Els diferents títols no serien altra cosa més que variacions d'una única veu, les arrels de la qual, tanmateix, s'alimentarien d'una subjectivitat i d'una experiència de vida i cultura comunes" (Damià Pons i Pons)

Dels llibres d'en Miquel López jo n'he llegits, al llarg dels anys, una bona partida. Però de les seves narracions, els seus poemaris, els seus textos teatrals i els seus assaigs sempre subjectius ara mateix en tenc una idea global que no és gaire precisa. La feblesa de la memòria i la inexistentia de tot tipus de consulta prèvia a la possible bibliografia que hagués pogut trobar m'alliberen de qualsevol mena de condicionament. He llegit Punt final des de la llibertat de la pròpia subjectivitat. És evident que d'aquesta manera es fa molt més difícil evitar el perill de l'error. Però els lectors de poesia mai no han de témer equivocar-se, més aviat l'amenaça que han de vèncer és la de conformar-se amb la comoditat d'acceptar les lectures que uns altres els puguin donar cuinades.

És indubtable que a Punt final hi ha el món vital i ideològic de l'autor. S'ha dit moltes vegades, i jo personalment pens que l'opinió és encertada, que els escriptors sempre estan escrivint, poc més o manco, el mateix llibre. Els diferents títols no serien altra cosa més que variacions d'una única veu, les arrels de la qual, tanmateix, s'alimentarien d'una subjec-

Alguns dels llibres de poesia de l'escriptor de sa Pobla Miquel López Crespi: "Planisferi de mars i distàncies" (Edit. Columna); "Punt final" (Edit. Moll) i "El cicle dels insectes" (Edit. Moll).

tivitat i d'una experiència de vida i cultura comunes. Ara bé, la qüestió no és aclarir tan sols què hi ha en el llibre, també ens hem de demanar com hi és allò que l'autor hi ha posat.

Punt final és un extens catàleg d'imatges, cadascuna de les quals ha de ser afrontada pel lector amb tot el risc que sempre representa escodriñar el món sense senyalitzacions ni guies iniciàtiques

Els vint-i-set poemes que formen Punt final han estat escrits amb un patró estilístic semblant: versos lliures que s'encadenen els uns als altres mitjançant el recurs de la justaposició, un recurs que és omnipresent de manera absoluta. Les línies gràfiques dels versos es corresponen quasi mil·limètricament als períodes sintàctics. Cada vers és en bona mesura una frase dotada de sentit autònom i complet. Ara bé, com són aquestes frases-vers? No hi trobareu uns continguts explícitament transparents ni tampoc una comunicació feta amb el llenguatge logicoperiòdic que acostuma a ser el propi d'aquella literatura que neix de la ideologia i la militància. Punt final és un extens catàleg d'imatges, cadascuna de les quals ha de ser afrontada pel lector amb tot el risc que sempre representa escodriñar el món sense senyalitzacions ni guies iniciàtiques. De bon principi, cada poema és en gran part una caixa plena d'obscuritats. Tan sols si ens fi ficam dedins, si n'escollim els sons i en tocan, els volums, podrem reconstruir el sentit profund que s'hi amaga. El lector de la poesia contemporània freqüentment té la necessitat d'arriscar-se a recompondre la lògica comunicativa del poema, talment com ha de fer l'infant que si vol veure amb certesa la imatge ha d'ajustar les peces del trencaclosques. I què hi podem trobar, a

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

PUNT FINAL

PREMI DE POESIA FOCO MOLLÀ, 1994

Punt final, si ajuntam les peces? Personalment hi he acabat trobant una bona part d'aquelles idees-força, sempre enèrgiques i sinceres, que una vegada i una altra es manifesten a l'obra d'en Miquel López Crespi. En aquesta ocasió, però, expressades amb la veu sempre ambivalent d'unes imatges que s'afanyen a produir suggerències molt més que no a divulgar certeses.

L'època en què semblava que totes les utopies podrien ser possibles sobreviu en les vivències de l'autor, com una mena de mite, com aquell paradís perdut al qual una vegada i una altra ens fa retornar la nostàlgia

A Punt final s'hi expressa el desencís davant un temps històric recent que no ha estat talment com el poeta l'hauria desitjat. L'època en què semblava que totes les utopies podrien ser possibles sobreviu en les vivències de l'autor, com una mena de mite, com aquell paradís perdut al qual una vegada i una altra ens fa retornar la nostàlgia. El poeta, davant la constatació del fracàs dels seus somnis i projectes, reacciona de manera diferent. D'una banda, recorre a la invectiva contra tots aquells que s'han fabricat un bon caminal amb l'estora de les seves renúncies; d'altra, el poeta decideix allunyar-se, cap al sud, talment com ho va fer en el segle XIV aquell franciscà renegat que abjurà de l'illa de Mallorca i es convertí en adepte de l'Islam. En definitiva, la terra que expulsa els fills que amb més apassionament havien lluitat per fer-la lliure i justa.

En coherència amb aquest contingut, el llibre és ple d'imatges que remetent al naufragi de les utopies del poeta i de tota la gent que com ell varen creure que seria possible una altra realitat. Se'ns parla de "naus

EL CICLE
DELS INSECTES

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

enfonsades", de "remolí de fuetades", d'"enfonsament del temps", d'"immenses catedrals buides"...

L'adolescent rebel troba en les víctimes de la guerra civil i en els revolucionaris que assaltaren la Bastilla els referents positius d'una història en la qual els humiliats i els poderosos han mantingut permanentment l'abraçada del conflicte

Ni tan sols la vivència de les meravelles que produeix el plaer de l'amor eròtic li permeten alliberar-se dels mals glops que quotidianament regala la realitat. I tampoc no ho permet la recuperació a través del record dels temps de la infantesa, perquè aquesta no va ser ni molt manco un jardí paradisiac, ans al contrari, la infantesa del poeta va anar lligada a l'experiència de la guerra i a les conseqüències que se'n derivaren, que foren especialment cruels en el si de la seva família i en el solar de la seva terra. L'adolescent rebel troba en les víctimes de la guerra civil i en els revolucionaris que assaltaren la Bastilla els referents positius d'una història en la qual els humiliats i els poderosos han mantingut permanentment l'abraçada del conflicte.

Altra volta tot torna a ser novament possible

Tanmateix, però, el poeta no és vençut per un pessimisme històric derrotista. Encara és capaç d'imaginar l'aparició d'una nova gent que altra volta serà capaç d'escalar "les més altes muntanyes".

Altra volta tot torna a ser novament possible.

I també serà possible que cadascun de vosaltres trobi en aquest excel·lent llibre de López Crespi un bon caramull de missatges i sentits que la meua lectura apressada no haurà sabut descobrir. Ω

On és l'Insularisme

BERNAT JOAN I MARÍ. PRES. D'ESQUERRA
REPUBLICANA-ILLES BALEARS I PITIUSES

El corrent polític -al marge del purcaciquisme alternant tradicional de sempre, i d'alguna sotragada intensa però poc duradora- que més incidència ha tingut a les illes més petites del nostre arxipèlag ha estat l'insularisme. L'insularisme es basa en la identificació primordial de la societat amb cadascuna de les illes (el referent primordial dels eivissencs, per exemple, seria el d'eivissencs i no el d'espanyols, el de catalans o el de balearics... o, més modernament, el d'uropeus) i la defensa dels interessos de cada illa concreta, per damunt de tot.

L'insularisme es va anar construint enfront de la centralització provincial -de Palma, que actua sistemàticament com a referent negatiu per a insularistes menorquins, eivissencs i formenterers-, però també enfront d'un estat espanyol que no arriba a "comprendre" les necessitats de les illes. Mallorca, de fet, actua com si es tractés d'una província continental, i la resta queda al marge de la presa de decisions. S'obvia el fet fonamental de la nostra configuració geogràfica, i és que entre illa i illa hi ha necessàriament un espai que és el mar.

En la primera meitat del segle, l'insularisme va maldar per aconseguir cotes de decisió -d'això que avui dia se'n diu "autogovern"- per a cadascuna de les illes. Un diputat menorquí de llinatge Llansó, durant els anys vint, es va fer abanderat de la petició de "cabildos" per a les Balears i Pitiuses, de característiques similars a les dels creats per a les illes de l'arxipèlag canari.

Aquest insularisme també fou poderós durant la segona etapa de la dictadura franquista. Des d'Eivissa -especialment- es varen moure fils per intentar aconseguir, novament,

que cadascuna de les illes del nostre arxipèlag fos governada per un cabildo insular, a l'estil de les Canàries.

Malgrat que alguna vegada es va aconseguir algun avanç en aquest sentit, emperò, no va arribar a quallar. I, malgrat tot, aquest insularisme va aglutinar les voluntats d'una majoria de ciutadans fins fa ben poc temps.

On ha anat a parar aquesta energia insularista? On ha anat a raure tot aquest doll de reivindicació política que tant pes ha tingut a les nostres illes durant gairebé un segle?

Potser la mort de l'insularisme pot constituir un element més que ens faci pensar en l'avanç inexorable del pensament únic. Potser l'assimilacionisme estatal ha aconseguir de capgirar substancialment els referents d'identitat de la nostra gent i ara, malgrat ser illes, ens sentim com si fóssim directament continentals. Potser som ara ja massa dependents i estam massa assimilats per ser capaços de fer cap tipus de proposta nova. Potser els referents de fa uns anys han desaparegut del tot com a referents actuals.

En relació a tot això, hi ha un fet significatiu: ni Menorca ni Eivissa no han estat capaces de construir res semblant a la Unió Mallorquina que actualment arrela a la balear més gran i que compta amb la presidenta del Consell Insular de Mallorca.

Tot plegat ens hauria de donar què pensar. I no en termes d'insularisme, sinó en termes de colonialisme.

El canvi de referents, probablement, es deu al fet que avui dia, els antics, només els etendrien bé uns forasters que hi ha a Eivissa, anomenats "eivissencs".

No sé si m'explic. Ω

D'Espanya, ni bon vent ni bon casament

En els darrers mesos, estam assistint a un revifament de la secular disputa entre les dues concepcions d'estructuració política antagòniques que tostem han existit en els territoris hispaniae. Així, l'integritisme nacionalista democràtic de caire netament imperial de la Meseta castellana està veient com el nacionalisme democràtic de caire defensiu i reivindicatiu de la perifèria torna a reclamar un cop més una situació d'igualtat i de normalitat político-social. En el llenguatge carpetovetònic mesetari, los nacionalistas -és a dir, els altres hispaniae- se nos suben a las barbas. En aquest sentit, és ben significatiu que les dues grans formacions filo-espanyolistes, PSOE i PP, estiguin considerant la creació d'una mena de front anti-perifèric (en aquell tipus de llenguatge, antinacionalista) per tal de defensar aferrissadament el que ells diuen la cohesió de l'Estat.

L'historiador Mateu Morro ho ha expressat en aquests termes: La classe política espanyola i els mitjans de comunicació espanyols viuen al marge per complet d'una possibilitat de comprensió de les realitats nacionals no castellanes.

Les cimeres dels tres principals partits de Catalunya, Euskadi i Galícia (CiU, PNB i BNG), concretades en les Declaracions de Barcelona, de Vitòria i de Santiago, estan preocupant seriosament els defensors acèrrims d'una constitució unívoca, la qual els sembla atorgar una carcassa emfàticament dita democràtica. El fet que la sobirania de l'Estat resideixi en l'anomenat pueblo español (dins el qual inclouen els catalans, els bascos i els gallecs) i no pas les quatre nacions reals que l'integren, impossibilita la convivència i l'entesa solidària arreu de la pell de brau i illes adjacents. El model d'Estat

unitari amb autonomies es troba, doncs, en un atzucac, per tal com no reconeix el caràcter plurinacional ni el dret a l'autodeterminació (ho confirma de manera clarament fal·laç i perfectament ridícula el paràgraf de la Constitució que proclama la unitat indissoluble de la Nació espanyola, pàtria comú i indivisible de tots els espanyols).

La qüestió que comentam ha estat interpretada per l'antropòleg Joan F. Mira d'aquesta faiso: "La substància és que Espanya és una nació gran, i per tant no pot tolerar cap reducció o disminució que la faria més petita. (...) I per tant, i com expressió necessària, el poder espanyol -el poder de l'estat- ha de ser superior i no condicionat. Ha de ser emanació del cos nacional únic, i mai resultat d'una suma o delegació de cossos nacionals múltiples. "Un monarca, un imperio y una espada": un estat, una nació, un poder". Aquest tipus de pensament obtús, en un món que canvia tan ràpidament, serà probablement la seva perdició.

Significativament, en el polèmic document de la BBC, ETA: sortint a la llum, la veu en off que tancava el reportatge feia la següent afirmació: "A Madrid, ara, més que ETA el que fa por és la mort d'Espanya". Se'ls pot estar acabant, doncs, la seva llarga aventura expansiva pels territoris perifèrics. A Portugal, un d'aquesta països afortunats que ja fa temps s'alliberà de la rapinya castellano-espanyola, diuen: D'Espanya, ni bon vent ni bon casament. Clar i català: Es pot enganyar tota la vida un sector de gent; es pot enganyar tota la gent durant una temporada; no és possible enganyar sempre tothom. Ω

Andreu Salom i Mir

Fa 19 anys que en Guillem Alemany regenta la Floristeria Alemany al carrer de la Porta Pintada de Ciutat. Va obrir aquest establiment el seu avi en cinquè grau Guillem Alemany l'any 1837.

Fa 15 anys que na Maria Ponsell regenta l'Estany de la Plaça d'Espanya de Ciutat. El va comprar a Dona Joana Oliver.

Na Cristina de Ciutat i na Maria de Guinea regenten des de fa 3 anys la Perruqueria Miquel Josep a la barriada de l'Olivar de Ciutat.

Fa 14 anys que na Marian Munar de Manacor regenta la Botiga Sautiveri (productes dietètics) a la Rambla de Ciutat.

Carritx
ASSESSORS

ASSESSORIA
FISCAL,
LABORAL
I JURÍDICA

Carrer Prínceps d'Espanya, 23-B Tlf.: 971 60 53 45
Es Figueras 07141 MARRATXI Tlf.: 909 68 98 98
MALLORCA Fax 971 60 53 44

La justícia a Catalunya:

EN CATALÀ

PLATA
FORMA
PER LA
LLINGUA

prou agressions
dels estats espanyol i francès
a la nostra llengua

Volem viure plenament
EN CATALÀ

PLATA
FORMA
PER LA
LLINGUA

BELLVER
TEJIDOS - TEIXITS

PALMA: C/ San Miguel, 44
Tel. 971 72 22 41
INCA: Pça. Verge de Lluc, 1
Tel. 971 88 31 08

TEXTURES

PORTO PI CENTRO
Local 26 05
Tel. 971 40 56 97

L'antifranquisme a Mallorca. V LLIBRE

1975-76: La burgesia i el carrillisme estalinista (P" C" E) criminalitzen l'esquerra revolucionària

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Burgesia i carrillisme criminalitzen l'esquerra revolucionària

Els homes i dones que formaren la direcció de l'OICE (més endavant, l'OEC de les Illes) mai no tengueren l'ajut de la premsa oficial ni de tots els altres mitjans de desinformació al servei de la maniobra pactada (UCD, P" C" E, PSOE, AP) de reinstauració de la monarquia borbònica i consolidació de l'estat centralista i capitalista.

L'OEC, com el PSAN, el PORE, la LCR, el MC, el POUO o l'OCE(BR), la CNT o el PSAN(P), disposava de nombrosos quadres de direcció formats en els darrers anys de combat contra la dictadura, per la llibertat i la revolució socialista. I els de major consciència nacional, com el PSAN, en el combat per la independència dels Països Catalans. Homes i dones sistemàticament silenciats i marginats pels gasetillers a sou del Poder que s'estimaren més treure a la llum pública un escandalós exercici de nouvinguts a l'arena política que mai no havien fet res pel poble.

Cal reconèixer que, igualment que molts dels partits revolucionaris abans esmentats (i molts altres grups que existien aleshores), no teníem cap voluntat especial de protagonitzar pàgines de la premsa creant-nos un "nom" a base de vampiritzar el moviment obrer i popular. No volíem ser més que qual-sevol militant anònim del poble, en poques paraules. Potser fos un greu error nostre no estudiar amb deteniment les poques possibilitats que teníem de sortir en els mitjans de comunicació. L'estalinisme havia anat bastint el seu poder amb la repressió de la dissidència política, criminalitzat trotsquistes, anarquistes o gent sense partit que s'oposava a la progressiva degeneració de les conquestes de la Revolució d'Octubre. Però també sabé emprar a fons el sistema de propaganda que li oferien els aparells dels nombrosos partits "comunistes" que subvencionaven Moscou i altres estats de socialisme degenerat.

Un cert obrerisme de tendència cristiana

Nosaltres pensàvem que l'essencial era ésser-hi en el tall, la fàbrica, l'hotel en vaga, la coordinadora de sectors en lluita, la facultat, el quarter (els soldats començaven a organitzar-se sota la influència de la Revolució dels Clavells a Portugal). Altres partits (tipus

MARIA DEL CARME LOPEZ SANTOS.
26 anys, militant comunista desde 1972. Membre destacada del moviment ciutadà a la Ciutat; una de les dones impulsores del moviment feminista a Mallorca.

SENAT
JESUS VIVAS GONZALEZ
Amb 9 anys de militància comunista és un dirigent del MCI-OEC; 31 anys.

MATEU RAMIS CANYELLAS
Un dels impulsores de les AA.VV. en la "part forana" de l'illa de Mallorca. 33 anys.

MARIA ISABEL ULACIA
Treballadora de Sanitat; militant de CC.OO. Forma part del grup impulsor del "Comité Nacional de Salud" a Mallorca.

FRANCESC DELGADO COLL
Treballador de comerç; militant de CC.OO. Un dels dirigents de la primera vaga del sector del comerç.

ISIDRE FORTEZA CORTES (súplent)
Impulsor del moviment ciutadà a Ciutat; membre de AA.VV.; empresonat a Nadal 76 acusat de representar públicament al nostre Partit; Destacat lluitador per les llibertats nacionals del nostre poble.

Quan la dreta encara no sabia que era la lluita per la llibertat i, hereva del feixisme, l'únic que sabia era guanyar diners fent malbé la nostra terra, els revolucionaris mallorquins de l'OEC i MCI eren sempre a l'avantguarda de la lluita per la nostra llibertat, la república i el poder dels treballadors.

PSOE, per exemple), quasi inexistent en la lluita de cada dia, sí que aprofitaven al màxim les pàgines de la premsa per a donar-se a conèixer. Mentrestant el P" C" E (parlam de començaments dels anys seixanta) s'apuntava a les naixents comissions obreres per a manipular-les i llevar-los tot l'inicial contingut anticapitalista i de democràcia de base de cara a anar construint un futur sindicat de fàcil obediència a la cúpula carrillista.

Crec que navegàvem per un obrerisme de fortà tendència cristiana (molts dels militants de l'OEC procedien de les JOC) que ens feia preocupar tan sols d'estar amb els treballadors. Si haguéssim tengut un idea de "competència" política amb els altres partits, si de veritat haguéssim tengut aspiracions de "figurar" en el nou marc polític demòcrata-burgès que s'estava projectant sota la direcció de la Trilateral i els seus agents a l'Estat espanyol, no hagués estat tan difícil trobar solucions per a mirar d'ocupar alguna de les pàgines dels diaris que, ja en temps de la transició, ens foren negades.

Cal pensar que, a homes i dones de provada honestat (el temps ho ha anat confirmant) com en Jaume Obrador, en Mateu Morro, na Dora Muñoz, na Margalida Chicano Sansó, el mateix Josep Capó, en missioner Mateu Ramis, na Maria Sastre (el llistat podria allargar-se fins a l'infinit), o els dirigents obrers de la sabata d'Inca, Guillem Coll, o d'hoteleria, com en Domingo Morales, n'Antonio Muñoz, els germans Antoni i Antònia Pons, no els hagués estat gaire difícil -si s'haguessin mogut en aquesta direcció de promoció personal, i si haguessin volgut figurar en la política provincial que s'apropava, teledirigida des de Madrid, Bonn i Washington-pegar alguna colzada i sortir retratats amb els altres.

Els hagués bastat donar suport al consens amb l'anomenat sector "aperturista" del Movimiento Nacional (Martín Villa, Fraga Iribarne, etc).

Record les converses amb algun dels membres del nostre Comitè Executiu. Concretament, vaig tenir moltes xerrades amb Vicent Álvarez, Secretari General de l'OEC al País Valencià. També venien sovint pels pisos clandestins que teníem a s'Arenal, prop de Son Gotleu, o a Son Rapinya, en Didac Fàbregas (secretari general de l'OEC a nivell estatal), n'Andoni Hernández des d'Astúries, n'Enrique Cañameres (que, anys endavant, amb Josep Vicent Villaescusa -darrer secretari general de l'OEC-, protagonitzaria l'episodi de l'entrada d'una part del partit dins el Moviment Comunista, (MC).

És important referir-se a experiències dels dirigents obrers de les Comissions Obreres Anticapitalistes (COA) i d'OEC Echave i Naves, que havien portat endavant la lluita a Vitòria (aquella històrica Coordinadora de Fàbriques en Lluita de tipus consellista que tant espantà la burgesia, la socialdemocràcia i el carrillisme). Aquell inici d'experiència consellista de democràcia proletària fou reprimint amb les armes. Hi hagué una munió d'obers morts i ferits, metrallats el dia 3 de març per la Policia Armada. Un altre company de l'OEC del qual record importants experiències de lluita, batalles compartides pel socialisme i l'autogestió obrera i consellista, era el citat Vicent Álvarez, conegut advocat laboralista que va néixer a Xàtiva, l'any 1941. Era fill d'una família de la petita burgesia. El seu pare era funcionari municipal. El company Vicent Álvarez estudià a l'Institut xativenc juntament amb el que més endavant seria el famós i estimat Raimon.

Eliseu Climent, Vicent Álvarez, Joan Francesc Mira...

Cap a l'any cinquanta-vuit, a la universitat valenciana començaven a gestar-se grups d'acció antifranquistes. Vicent Álvarez es reunia amb homes com Eliseu Climent, Joan Francesc Mira, Alfons Cucó, etc. Amb el temps fou un dels organitzadors de les accions antiSEU que s'ordien a la universitat valenciana (Joan Fuster no era aliè a tota aquesta efervescència juvenil i els prodigava "uns bons segurs consells"). Es muntà l'Agrupació Democràtica d'Estudiants Valencians (l'ADEV) i d'aquí, una mica més endavant, l'Acció Socialista Valenciana, embrió del que hauria de ser el PSV (Partit Socialista Valencià). Vicent Álvarez reconeixia anys endavant que aquell PSV "no tenia una política obrera clara ni tampoc una política antifranquista conseqüent".

De tota la colla que abandonà el PSV, una part entrà a militar dins el carrillisme espanyol i l'altra dins del Front d'Alliberament Popular (FLP). Són els anys obscurs i difícils de mitjans dels anys seixanta.

Per a copsar la dificultat de la lluita contra el franquisme i la dictadura de la burgesia cal recordar que, a nivell universitari, a Madrid, l'any 1964 el PCE no reunia més de 117 militants (vegeu Crònica del antifranquisme, de Fernando Jáuregui i Pedro Vega, a l'editorial Argos Vergara). El responsable era en Jaime Ballesteros, que després de la seva detenció seria substituït per l'estudiant d'Enginyeria Aeronàutica Daniel Lacalle (fill del ministre de l'Aire franquista, Lacalle Larraga). És l'època en la qual, des del món universitari, comencen a pujar dins el carrillisme personatges com Lourdes Ortiz o la mateixa Pilar Brabo (aquesta darrera, fervent antileninista i antirepublicana en els anys de la transició).

El mateix any 1964 el PCE té, entre d'altres, l'escissió del PCE(ML). Dels 117 membres de la universitat només li queden tres: un tal Pla, en Juan José del Àguila i en Fernando López Audín. Mentrestant, l'organització estudiantil del PCE (la FUDE) anava agafant posicions revolucionàries i anticarrillistes (aleshores la FUDE ja considerava San-

tiago Carrillo com a un defensor de l'oligarquia espanyola a causa de la seva política de reconciliació amb els feixistes i capitalistes).

El PCE (ara que no podia controlar-la) decidí combatre a mort la seva antiga organització d'estudiants mentre feia passes per a crear-ne una altra de nova que pogués ser manipulada a voluntat, sense entrebancs dels proximesos. Anys endavant molts dels homes i dones de la FUDE ajudarien a crear el front universitari del FRAP (Front Revolucionari Antifeixista i Patriòtic, molt lligat al PCE-ml-).

La importància cabdal de l'editorial Ruedo Ibérico

Importància cabdal en el futur desenvolupament de l'esquerra revolucionària, tant a nivell de les Illes com a nivell de l'Estat, fou el grup d'exiliats a París del FLP dirigits pel malaguanyat Ignacio Fernández de Castro.

Aquest grup que envoltava l'editorial Ruedo Ibérico (dirigida per José Martínez) era compost, entre d'altres (a part del mateix Fernández de Castro) per Joaquín Leguina, Ignacio Quintana, Carlos Romero, José Luis Leal, Carlos Semprún, Juan Tomás de Salas, etc.

Un poc més endavant, Carlos Semprún (el germà de Jorge Semprún, el dirigent carrillista penedit que arribà a ministre de cultura amb el PSOE que ens impedí sortir-nos de l'OTAN) encapçalava un nou grup que s'anomenaria Acció Comunista. Algunes publicacions d'Acció Comunista arribaren a les meves mans en els anys finals de la dècada dels seixanta (1967-68) de mans d'en Frederic Suau (que poc després fundaria l'UII de Vidre, una llibreria d'alt contingut rupturista que animà la somorta vida cultural d'aquella Palma de començaments dels anys setanta).

El consens amb els repressors del poble no era un programa seductor

En Vicent Álvarez, com molts d'altres militants antifranquistes i revolucionaris d'aquell temps, consolidava la seva militància després de l'experiència de les grans vagues d'Astúries i de la resta de l'Estat (any seixanta-dos i successius: l'assassinat de Julián Grimau; l'inici de la Gran Revolució Cultural xinesa; i la guerra del poble del Vietnam contra els nord-americans).

La Brigada Social detenia aquest dirigent de l'esquerra comunista (OEC) l'any 1967, en una manifestació de les primeres CCOO -encara no depurades d'elements conflictius- i d'altres grups polítics revolucionaris.

A la presó romangué un mes i mig amb el "Comité Regional de Levante" del PCE.

Aquell mes i mig -recordava Vicent Álvarez- va ser decisiu per a consolidar els seus profunds desacords amb la política pactista del carrillisme espanyolista. El dirigent de l'OEC no estava gens d'acord ni amb l'alternativa del "Pacto para la Libertad" preconitzat per Santiago Carrillo i els seus acòlits, ni amb tota aquella anàlisi que parlava d'ultres i evolucionistes, amb els darrers dels quals s'havia de negociar.

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA V LLIBRE

de M. López Crespi

Cada quinze dies a L'ESTEL (d'agost del 1998 fins a l'agost del 1999)
Per demanar números endarrerits, telefona al 971 26 50 05

L'exemple de militant revolucionari que significà el "Che Guevara", les accions contra l'imperialisme i el capitalisme impulsades per tots els grups del món que s'inspiraren en el seu pensament, animà els partits antifeixistes de les Illes en la dècada dels 70.

El consens amb els assassins i repressors del poble no el seduïa com a programa de futur. Vicent Álvarez - com tots els altres dirigents i militants del nostre partit - volia lluitar pel socialisme, per acabar amb les injustícies de la societat de classes. Nosaltres no estàvem gens interessats en una senzilla emblanquinada de la façana de la dictadura

Del FLP als Cercles d'Obrers Comunistes (COC)

Vicent Álvarez va ingressar al FLP, i els anys 1968 i 1969 treballaren en contacte amb el FOC (Front Obrer Català). El FLP entrà en crisi el mateix 1969 i esclatà en nombroses tendències que originaren embrions de futurs partits revolucionaris (entre els quals l'OEC). Fou l'època terrible del procés de Burgos. Les CCOO del País Valen-

cià quasi desaparegueren. Començaren a funcionar els primers grups d'orientació trotsquista: tot allò que en els anys següents esdevendria la Lliga Comunista Revolucionaria (LCR), la mateixa LOC (Lliga Obrera Comunista), el PORE (Partit Obrer Revolucionari d'Espanya) que dirigia Aníbal Ramos (i abans de la formació del PORE, l'OTE -Organització Trotsquista Espanyola-, que a Mallorca estava formada, entre molts d'altres militants, per Marisa Gallardo, Josep Dolç,

l'historiador Ramon Molina... etc, etc).

Importància cabdal en la consolidació d'aquesta tendència revolucionària i antipactista dins el moviment comunista -tant a nivell de l'Estat com a nivell de les Illes- tengué la possibilitat de llegir els clàssics del pensament marxista internacional (Marx, Engels, Lenin, Trotski, Rosa Luxemburg, el mateix Gramsci).

Com hem dit abans, l'Editorial Ruedo Ibérico (6, Rue de Latran, París) ens anava fornint de material imprescindible per a la formació dels futurs quadres dels partits que en temps de la transició pactada amb el franquisme reciclat s'enfrontarien amb les avinences dels partits que portaven a terme els plans de la Trilateral (reformar alguna cosa per tal de mantenir intactes els fonaments del sistema capitalista). Ω

Roda de premsa clandestina de l'OEC (antiga OICE) en temps de la dictadura de la dreta feixista. Aquesta mini-sortida a la llum pública de l'OEC costà l'emprisonament dels tres destacats lluitadors per la llibertat de la fotografia. D'esquerra a dreta: Jaume Obrador (primer regidor a Ciutat del PSM); l'escriptor Miquel López Crespí i Josep Capó (en l'actualitat un dels màxims responsables de la PIMEM i aleshores, secretari general dels comunistes de les Illes OEC-).

Refranys (II)

100. Cadascú sap on li estreny la sabata.
101. Cadascú té el seu somni.
102. Calça't com vesteixes o vesteix-te com calces.
103. Caldera vella, bony o forat o tot plegat.
104. Camí llarg i penós, més meritori i gloriós.
105. Cantiret que a la font vas, un dia o altre et trencaràs.
106. Cap caspós, poc pollós.
107. Capa esquinçada no guarda de fred.
108. Càrrega a gust no pesa.
109. Càrrega que plau, bé es porta.
110. Carta que no arriba, ningú no la signa.
111. Cent angoixes no paguen un deute.
112. Cerca el ximple el seu ase i el porta sota.
113. Cireres i mentides, unes de les altres tiren.
114. Claredat vull, però no en el brau.
115. Cobra bona fama i posat a dormir; cobra-la dolenta i posat a morir.
116. Com canta el rector, respon l'escolà.
117. Com canta l'abat, respon el sagristà.
118. Com més alt pugis, més forta serà l'estavellada.
119. Com més anys, més pecats.
120. Com més coneixes als homes, més són d'admirar els gossos.
121. Com més il·lusions, més desil·lusions.
122. Com més petita és la nou, més soroll mou.
123. Com més ploraràs, menys pitaràs.
124. Com que sé que t'agraden les avellanes, per sota la porta et tiro les fallades.
125. Compta les faltes teves i deixa les alienes.
126. Comptes vells, baralles noves.
127. Coneixem més al altres que a nosaltres.
128. Contra la força no val la raó.
129. Cosir i cantar, tot és començar.
130. Cul que veig, cul que vull.
131. D'esperances viu l'home, però mor de desil·lusions.
132. D'on no n'hi ha, no en pot rajar.
133. D'on s'espera la sort en ve la mort.
134. D'on tothom en surt plorant no puc anar-hi cantant.
135. D'un gran mal en surt un gran bé.
136. De bones flors raja la mel; de mals cors, el fel.
137. De bones intencions l'infern n'està empedrat.
138. De covards no hi ha res escrit.
139. De destre a destre, el més prest.
140. De dona'm un pa a agafa'm un pa hi van dos pans.
141. De fil prim és teixida la nostra vida.
142. De gotes d'aigua es fan els rius.
143. De jutge predicador ens deslliuri Nostre Senyor.
144. De la cintura cap a dalt, tots sants; de la cintura cap a vall, tots dimonis.
145. De la discussió en naix la reflexió.
146. De l'aigua i dels fems, miracles a cents.
147. De lo que no hages vist ni tocat, creu-ne la meitat.
148. De músic, boig i poeta, tots en tenim una miqueta.
149. De on pensa el llenyataire, pensa el guarda.
150. De polítics, cabrons i mal parits ja n'estem tips.
151. De por i de fred, com més se'n té, més se'n admet.
152. De porc i de senyor se n'ha de venir de mena.
153. De qui jura tem la impostura.
154. De regions llunyanes, mentides a puntades.
155. De Sanchos pràctics i Quijotes somniadors, tots en tenim una mica, senyors.
156. De tal buc, tal eixam.
157. De vegades les canyes es tornen llances.
158. De viu seràs criticat i de mor oblidat.
159. Del cor neixen sentiments, del cul els excrements.
160. Del món molts es queixen, però no el deixen.
161. Dels escarmentats neixen els avisats.
162. Dels que fugen, algun se n'escapa.
163. Després de darrer ningú no hi és.
164. Dóna'm i te'n daré.
165. Donar és un honor i demanar, dolor.
166. Donar tretze per dotzena, mereix un premi i no pas pena.
167. Dos bons rufians s'entenen a l'instant.
168. Dos que dormen a la mateixa habitació, es tornen de la mateixa opinió.
169. El bé es nega als qui no creuen en ell.
170. El bé es vent per unces i el mal per arroves.
171. El cantar vol alegria i el plorar vol tristot.
172. El canti nou fa l'aigua fresca.
173. El ciri és molt curt i la processó molt llarga.
174. El cul d'en Jaumet que mai no s'està quiet.
175. El desig fa formós lo lleig.
176. El dia que et cases surten les teves faltes, i el dia que et mores les lloances.
177. El diable, quan és vell, és fa ermità.
178. El dimoni tot l'any espigola i els darrers dies fa les segades.
179. El ferro calent es doblega fàcilment.
180. El foc té aturador, que l'aigua, no.
181. El llit és bona cosa, qui no dorm, reposa.
182. El major menyspreu és no fer lloança.
183. El més net és qui no embruta.
184. El mirall no sap mentir; el que li digueren ho ha de dir.
185. El molt es gasta i el poc no arriba.
186. El món és un mocador i nosaltres som els mocs.
187. El món sempre dóna voltes.
188. El mort obre els ulls al viu.
189. El moviment es demostra caminant.
190. El nou plau i el vell satisfà.
191. El pecat es pot dir però no el pecador.
192. El penjat li pregunta al degollat: Qui t'ha fet aquest forat?
193. El premi estimula l'ingeni.
194. El primer va al davant per coix que sigui.
195. El que els ulls no veuen el cor no en dol.
196. El que està fet, fet està.
197. El que no succeeix en un any pot passar en un instant.
198. El que un altre sua a mi poc em dura.
199. El que viu d'esperances mor dejú. Ω

M a l l o r q u í !

La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, és oficial a Mallorca. Els teus fills tenen el dret i el deure de saber-la. Exigeix escoles catalanes al teu poble o barriada.

E P ! !

PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

HOMENATGE AL CHE GUEVARA

Coincidint amb el 40 aniversari de la Revolució Cubana i de l'entrada triomfal d'Ernesto Che Guevara a l'Havana i la història, Miquel FERRÀ i MARTORELL ha publicat un llibre sense precedents, les "LLEGENDES DEL CHE", editat per la prestigiosa editorial valenciana Edebé. Aquestes narracions, populars, recollides per l'escriptor solleric al llarg d'aquestes quatre dècades, són el complement literari a la nombrosa bibliografia existent sobre el tema i aporten al mateix temps un clam en defensa de llatinoamèrica.

El Che, les seves llegendes i Miquel Ferrà

PER MIQUEL LÓPEZ-CRESPI

Setmanes després que el CHE fos assassinat a un poble de Bolívia, les imatges de l'heroi, s'imprimien, un cop i altre, i eren escampades arreu de tot el món pels mitjans audiovisuals. Estava aleshores ja ben clar que aquella mort excruciant sense judici, havia estat ordenada pel president dels Estats Units Lyndon B. Johnson a través dels seus homes de la CIA. Però el gegant nordamericà havia comès un greu error, com un dia en la llunyan història el varen cometre Herodes i Pilat. Aquella mort donava origen a un màrtir, al mateix temps, a una poderosa icona universal, com bé havia d'admetre David Sandison, un dels seus biògrafs nord americans. El famós retrat del CHE, tipus Crist, esdevingué, una de les imatges més populars, impreses en milions de pòsters, camisetes, insígnies,

distintius, paperetes d'aferrar, llibres en tots els idiomes, discs, pintures, poemes, cançons, clauers, cendrers... En aquells moments, un estudiant universitari, Miquel FERRÀ i MARTORELL havia posat sobre el mur de la seva cambra un d'aquells objectes - homenatge al CHE, una gran bandera vermella amb la imatge d'Ernest Guevara. Fou aleshores, amb la publicació del diari de campanya del CHE a Bolívia, un dels best-sellers d'aquell any i del següent, quan Miquel FERRÀ sent la imperiosa necessitat de recollir tot quant es deia d'aquell guerriller tan singular, que el jove escriptor ja admirava de debò des de molts d'anys enrera. Explica Miquel FERRÀ que les primeres fotografies del CHE les havia vist fa just ara quatre dècades, a la revista LIFE, quan ell era soci d'un club, el TEIX, carrer de Sant Jaume, de Ciutat, on es reunia el jovent més rebel de la

Mallorca d'aquells dies, per a protestar de tot, escoltar música "rock", mirar passar les al·lotes i llegir diaris i revistes estrangers. Miquel FERRÀ encara té aquesta vella bandera sobre la paret del seu estudi de treball. Ha sobreviscut tots els naufragis de canvi de residència com aquell vell matxet del seu avi, de la guerra de Cuba del 1898, que també conserva com un tresor. Li he demanat a Miquel FERRÀ, que just ara acaba de publicar les seves "LLEGENDES DEL CHE" que em digui quin pensament del seu personatge ha influït més en el sentit de la seva obra.
No li ha costat gaire de recordar-lo. Ha repetit: "La nostra veritable vocació és la de caminar eternament per les terres i mars del món. Sempre curiosos, tot contemplant el qui hi pugui haver al davant de nosaltres, ensumant per tot els racons, però sempre lleugers, sense clavar les nostres arrels en cap territori, ni restar molt temps enlloc per a trobar el substrat de quelcom: en tenim prou amb la perifèria." Ω

Aspectes pedagògics de la vida del Che

PER MARINA FERRÀ A-HAMELYNCK

El Che tenia molt clar que el principal problema dels menuts sud-americans era l'analfabetisme i la manca de perspectives educatives. Per això durant tota la seva vida va intentar promoure l'ensenyament de tot el poble iberoamericà, especialment el poble cubà. Va participar activament a les campanyes d'alfabetització del poble durant els primers anys del règim castrista. Sabia que la gent es podria defensar millor dels terratinents i classes adinerades de Llatinoamèrica amb una educació adequada. En així com incidia amb els defensors de la Teologia de l'Alliberament, fortament discriminats per l'Església oficial per les seves simpaties pel marxisme. El progressista d'un poble només té una fórmula rebost i educació, en això coincideix amb el polític i escriptor aragonès del 1898, Joaquim Costa. Per això posava a l'abast dels nens de la pagesia amb greus problemes de desnodriment, anèmia, raquitisme etc. un ramat de mil vaques, sobre aquesta mesura el Che va dir: "Per primera vegada en su vida muchos niños campesinos bebieron leche de vaca y comieron carne de res." El Che molt preocupat pels infants essent ministre va crear clubs de menuts i campaments juvenils. Inspeccionà les escoles técnico-industrials per tal de millorar-les. Havien de ser més operatives i eficients. El Che no perdia l'ocasió de donar exemple, quan es trobava al gabinet de ministres donava la seva opinió sobre l'educació del poble. Pensava que era primordial evitar tot tipus de discriminació i per raons de raça i especialment de sexe. Ja que era molt important pujar el nivell educatiu de les dones, per a la construcció d'un país més lliure i avançat. També deia: "Nada hay mas importante en la clase social a la que uno pertenece que la cultura y esta ha de ser intensa en el tiempo de la juventud cuando existe la frescura de los ideales. La cultura es muy importante en el tiempo en que se sale de la adolescencia al servicio de los ideales más puros." Però el Che no descuidava altres detalls bàsics com el menjar o el vestit alho-

grafia i es va queixar a la mestra del municipi i va dir que això no es podia permetre perquè es començava maltractant l'idioma i s'acabava maltractant el poble.
L'escriptor Miquel Ferrà i Martorell ens demostra a la seva darrera obra, *Les Llegendes del Che* la proliferació de rondalles sobre aquest personatge a la veu del poble i la quantitat d'aspectes didàctics que suggereix.
L'escriptor opina sobre el personatge: "Són nombrosos els casos lúdics d'humanisme del doctor Ernesto Guevara envers dels infants, com contar contes, fer-los jocs de mans, inventar coverbos per tal de que no plorassin mentre els guaria." Miquel Ferrà segueix: "Va ser un dels símbols del maig del 68 i va suposar la renovació pedagògica." Renovació pedagògica i social per la qual segueixen lluitant milers de persones als països en vies de desenvolupament. Ω

Fa 40 anys que Na Magdalena Massot i els seus germans regenten la Botiga Ràdio Control a la Rambla de Ciutat. Son pare Bartomeu Massot va obrir aquesta botiga al carrer d'en Cintes l'any 1940.

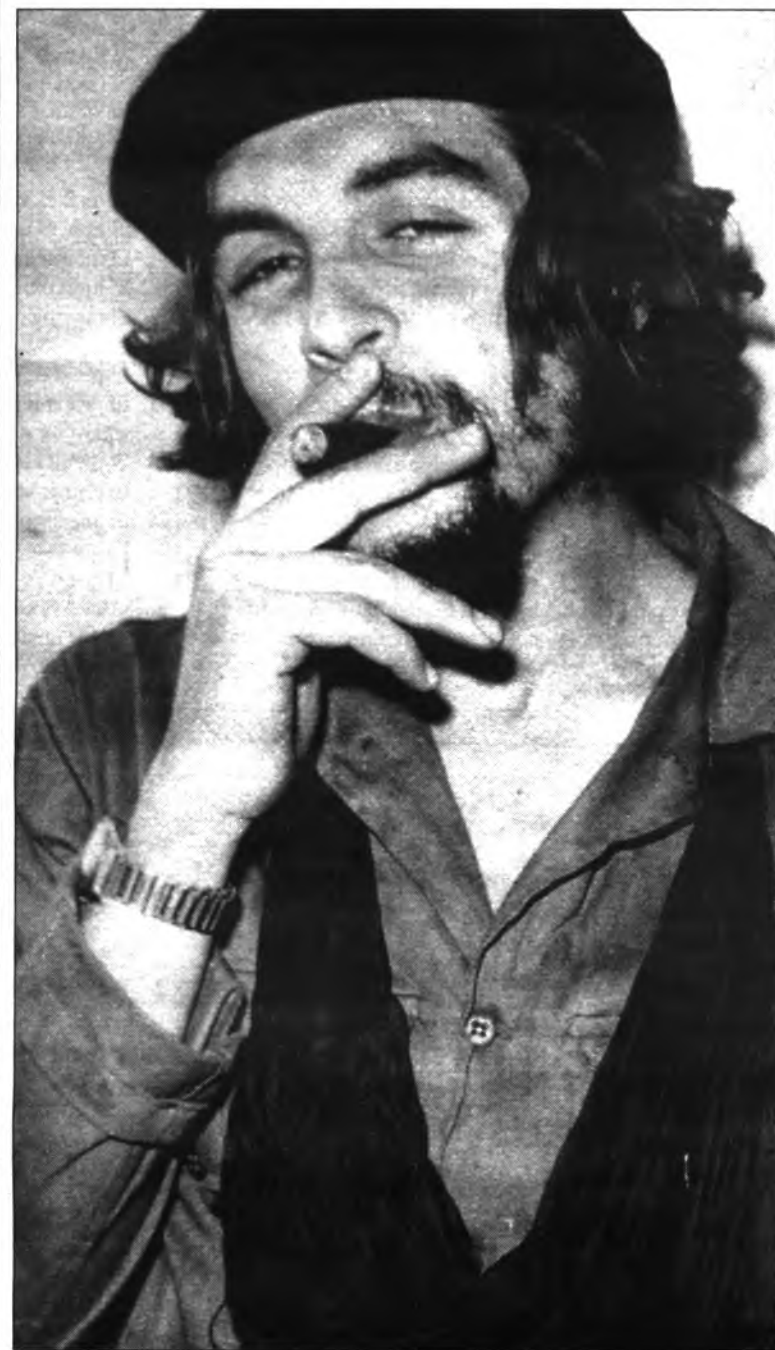
Fa 30 anys que en Gabriel Fortesa regenta la Botiga Mobles Fos a sa Costa d'en Brossa de Ciutat. La seva Família va obrir aquest establiment fa 150 anys.

Fa 15 anys que en Joan Guaita de Capdepera va obrir la Galeria Joan Guaita Art al carrer de Can Verí de Ciutat. Actualment hi ha exposició fotogràfica de Germà Puig. A partir del 18 de març, pintura i escultura de Florenci Gelabert. Val la pena passar per aquesta galeria que sol tenir exposicions ben especials.

Fa 30 anys que en Tomàs Miró regenta la Plateria Mallorca al costat de Correus de Ciutat. És un establiment molt gran, que dona a tres carrers.

La complexa personalitat del Che

MIQUEL FERRÀ I MARTORELL, ESCRIPTOR

Estudiant tota la vida, rebel des dels seus anys de l'escola als cinc anys de lluita de guerrilles a Sierra Maestra, revolucionari amb missatges sense fronteres i accions de solidaritat, polític actiu quan l'Havana castrista dels primers anys és una olla bullent, atida pel foc de la badia de Cochinos i on Kennedy i Kruschchev hi volen posar mà sense cremar-se, President del Banc Nacional quan mai no li interessaren els luxes i els doblers, Ministre d'Indústria en un país tradicionalment agrícola, missioner

diplomàtic a l'Índia, Xina, Unió Soviètica i Nacions Unides... Un itinerari nòrdicament curt i generós en acció que convertiria el CHE en l'heroi revolucionari de tot el món i un símbol a la joventut compromesa. Amb aquest bagatge, bé valia la pena de retreure aquestes llegendes populars que com un clam en defensa de l'Amèrica llatina i dels països del Tercer Món gràcies als meus editors, Bromera i d'Alcarrà, aquests textos han tingut un regal, s'ha de dir, fotografies d'Al-

berto Korda. D'aquesta manera, la faula, la contarella, l'anècdota, entren en un ampli arxiu bibliogràfic, tot i que la seva tasca, que jo sàpiga, no té precedents, dons ningú, fins ara, no havia aixecat de banda els historiadors. Però potser la temença de tota la meua icona enguie el nucli generador en les meves lectures d'estudiant més o menys madur...

"Hem de preparar les condicions per a la vida del CHE- per tal que els nostres germans entrin directe i conscientment en la ruta de l'abolició definitiva de l'opressió, però no els podem convidar a entrar-hi si nosaltres mateixos som còmplices d'aquesta explotació."

Jo creia i confiava aleshores amb aquests mots.

Avui en dia hi crec encara però el marxisme de la nostra societat avorta els intents del CHE abans que neixin. Ω

Che Guevara, icona i símbol

PER VICENT BORRÀS

Sabem que el mataren allà l'espectacle: el Che Guevara compartint escena amb els millors "rock stars", amb la rossa torbadora, amb l'estràbic de Hollywood, però també amb Kennedy? Potser vindrà el dia -si no ha vingut ja- que algú els confondrà tot barrejant-los per a mala memòria d'alguns, per al benefici moral dels altres, però mentre tant seguim reivindicant la imatge del Che que l'apropa més a la d'un Crist d'aquest segle XX, a la d'aquell incansable guerriller contra la injustícia social que ofega encara els més opri-

ms, i que morí com un gos quan hauria pogut viure. Són també, aquestes llegendes una emmanidada com a ministre a la Cuba castrista, però decidí estendre la lluita per tot el món i l'Amèrica Llatina. Per això celebrem el 40è aniversari de Miquel Ferrà, on l'equació x=història+ficció, ara juga la carta de l'interrogant sobre la veracitat d'aquests passatges biogràfics atribuïts al CHE i que circulen, com a adaltes, entre els qui, a l'Amèrica Llatina, encara tenen l'esperança de tornar a veure, entre els matolls de la seva misèria, el joc de les ombres i llums, com un mapa en blanc i negre, d'identiques suors que les dels seus companys d'escaramussa per la geografia neomortals amb la seva cambra fotogràfica, de febleses semblants a les dels am-

Fa 2 mesos que no Maria J. Aguiló regenta la Botiga de confecció Quart Creixent, roba pre-mamà al carrer d'en Tous i Maroto de Ciutat.

Fa 2 anys que na Francesca Garcia va obrir el Bar Pizzeria la Placeta al costat del Teatre Principal de Ciutat. Despatxa les pizzas, les carns i les pastes italianes. Se menja per unes mil pessetes. Pizza i refresc, 600 ptes. en promoció.

Fa un any que na Mireia Maiol de Sòller va obrir la Clínica veterinària Calandri, al carrer Joan Lluís Estelrich de Ciutat. Calandri és un acullit mític que curava les malalties amb el seu bec. Na Mireia és feu nacionalista mentre estudiava a Saragossa. Allà, si els sentien parlar català, els insultaven de mala manera.

Fa 10 anys que en Francesc Egidós, casat amb na Brondera de Sant Joan, va obrir la Botiga Cuiques i Banys a la barriada de la Plaça dels Patins de Ciutat.

PETITS ANUNCIS

BORSA IMMOBILIÀRIA

Llog per dies apartament a Palma-nova. Es ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Traspàs fusteria al carrer d'Antoni Rosselló a la barriada de la Soledat de Ciutat. Tlf. 271065

Cerc cases per llogar tot l'any (any 98/99), amb piscina. Tlf. 864424.

Cediria amarrament al club nàutic s'Arenal a canvi de compartir barca de pesca esportiva. Tlf. 971 74 05 25.

Cerc casa amb piscina, 3 ó 4 habitacions per a temporada d'estiu 1999. Tlf. 971 86 40 91.

Venc pis a s'Arenal prop de la platja. 971262046.

SERVEIS PROFESSIONALS

S'ofereix jardiner amb coneixements de cuina. Demanau per en Lluís. Tel. 604790.

Cerc feina per guardar nins petits a ca seva a ca meva per les zones de Sineu i Maria. Tel. 525380.

La Casa Catalana de Mallorca ensenya ball de bot i sardanes. Tel. 753559.

Si vols fer feina amb els àngels, apunta't al "Taller dels Àngels". Informació al telèfon 281642 (Xesca).

Cerc feina per guardar nins a Can Picafort o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

Si teniu qualche vidre trencat, cridau al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Cerc feina per fer a ca meva. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netejat i rapidesa. Tel. 771005.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

Cerc feina per guardar nins a la comarca de Cala d'Or. Tlf. 842156.

Jubilat de 60 anys, s'ofereix per cuidar jardí, garaix, xalet, etc. Carnet de conduir camions i cotxes. Tel. 971477217.

Cerc al.lota en règim aupair. 28.00 mensuals, cuidar nadó 11 mesos, matrimoni fent feina fora, Cridar de 8-8'30 matí o a partir de les 10'15 del vespre. 971757831.

PERSONALS

Al.lota de 17 anys s'ofereix per a feina senyora o per a donar classes d'EGB. Tel. 677727.

Vull deixar d'ésser esclau dels castells. Cap partit polític m'ajuda a aconseguir la llibertat. Me vols ajudar tu? Telefona'm al 964 531 175. Josep Casalta.

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull cartejar-me amb tots vosaltres. Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us talieu i escriviu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Als Països Catalans es fa molt bona música! M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somniieu en una nació lliure plena de música catalana i de vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Ens agradaria cartejar-nos amb al.lots i al.lotes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n'busto i que defensen la nostra llengua. Raquel Llagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides, etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Apartat 1.792 Ciutat.

Pensionista de 78 anys, 1'80 d'altària, català. Vull conèixer senyora pensionista entre el 50 i 70 anys, per no estar tot sol. Tenc bona pensió i pis amb 5 habitacions i dos banys. Cerca'm al 462536. Ferran.

Hola! Som una al.lota felanitxera. Som molt independentista, i estic boja pels Sau, pels Ocults i pels Pets. Segur que si m'escriviu feim una gran amistat. Som molt divertida. Adeu. M. Glòria. Carrer d'en Magallanes, 29-07670 Porto-colom.

Senyor seriós i responsable de 53 anys. S'ofereix per cuidar senyor major i atendre'l en totes les seves necessitats. Per entrevista podeu escriure a n'En Carles. C/ Reis Catòlics, 31-07008 Ciutat de Mallorca.

Vull intercanviar revistes, còmics, fanzines i adhesius amb tots aquells joves que estiguin orgullosos de tenir sang catalana o basca a les seves venes. Pau Arranz. C/ 2 Volta 31-07209 Son Mes-quida-Mallorca.

Cerc al.lota fins els 33 anys amb les ungles llargues, romàntica, una femella maca. Escriu-me a: Óscar, C/ Ausias March, 36-6-1 07003 Ciutat.

Jove de 29 anys, fadrí, amb estudis universitaris, agradós i simpàtic, desitjaria conèixer al.lota formal de 20 a 27 anys. M'agrada el ball de saló i som bastant actiu. Anima't i escriviu-me a l'apartat 690 de Ciutat.

Estudiant de ciències polítiques de 26 anys. Som independentista andalusí i m'agradaria mantenir correspondència amb independentistes catalans. Antonio. Apartat 74 Sant Fernando (Cádiz).

Hola! Soc un noi de 12 anys. En dic Josep i soc del Barça. m'agrada el futbol i el bàsquet. Voldria cartejar-me amb alguna persona. Sóc català. Escriviu-me. Josep Chillida. C/ la Bassa, 23 43530 Alcanar (Tarragona).

Hola, Em dic Raquel i tenc 14 anys. Tenc ganes d'escriure'm amb gent de 14 a 16 anys. Si vols escriure'm... Raquel González-C/ Ansel Calvé, 13, 1º 3º-08950 Esplugues de Llobregat (Barcelona).

Som un jove de 24 anys, fadrí, cansat d'espanyolistes monàrquiques. Vull cartejar-me amb al.lotes independentistes d'entre 20-28 anys. Som simpàtic, idealista, seriós en temes de parella i català. Prometo respondre. La meva adreça és: Miquel Àngel Rodríguez; Pl. Poeta Juan Boscán, 4-4c; 18013 Granada (Andalusia).

Cerc al.lota sense fills de 22 a 28 anys. Signe Lleó o Sagitari, que sia capaç d'estimar sense traïció. Telefona'm al 512018 dies feiners a partir de les 23 hores.

Fadrí sincer de 30 anys, simpàtic i agradable vull conèixer al.lota formal per una relació seriosa de parella. Escriviu a: Sebastià, carrer des Cubells 6, 07660 Cala d'Or, o telefona'm al 657739.

Es passen treballs per ordinador. Perfecció, netedat i rapidesa. Interessats trucar al tlf. 474404.

Atenció: administrativa cerca amigues i amics per a sortides, excursions, i a l'estiu anar a la platja. Bústia Postal 1400-07080 Ciutat.

Cercam músics per a crear una Banda de Música a s'Arenal de Mallorca. Tel. 971 26 17 19. Maties.

Som un alemany de 38 anys, cerc amigues i amics per a sortides i més. També vull estudiar la llengua mallorquina. Escriviu-me a la Bústia Postal 97 - 07080 Ciutat.

Sóc un noi de 31 anys. Solter. No minusvàlid. Voldria mantenir correspondència amb noia minusvàlida que tenguí bon caràcter, culte, es sentí sola. Escriviu-me a la Bústia Postal 163 - 08400 Granollers (Vallès Oriental).

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 27 anys, cerca dona independent i intel.ligent que vulgui companyia, carícies, massatges i sexe durant les seves estades al principat, a canvi d'ajuda econòmica. Manel 907843901-973603214.

COMUNICATS

La Generalitat de Catalunya ofereix a entitats i de franc llibres, fulletons i material informàtic sobre la nostra història nacional. Per rebre'ls, cal enviar una sol·licitud a la Generalitat fent esment de l'entitat, adreça, telèfon, l'ús que hom en pensa fer i el nom complet del qui fa la petició amb la signatura i segell de l'entitat. Molt indicat per a professors d'història, ciències socials, català, centres d'ensenyament, biblioteques...

Si vols rebre la revista L'ILLA gratis, la pots demanar a Edicions Bromera, Polígon Industrial, 46600 Alzira. Tel. 96-2402254

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor, contra els traïdors, contra l'exploració obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P.43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col.laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre una subscripció gratuïta al Butlletí de la Fundació per la Pau (entitat contra l'armamentisme i la guerra) podeu adreçar-vos al telèfon (93) 3025129 o al carrer Pau Claris, 89, Barcelona 08010.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a *Cristianisme i Justícia*, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

La delegació catalana de la CSEM, grup d'ajut als països de l'Est, fa una crida per enviar roba, menjar, sabates, medicines etc. Per demanar adreces on enviar-ho personalment, podeu adreçar-vos a: Benjami Planes, CSEM, passatge Miquel Carreteres, 11, 08206 Sabadell. Tel. (93) 7262 918.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc, sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'Apartat 15.071 de Barce-lona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriviu ara mateix a: JERC-Illes. Santiago Russinyol 1, àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Estam interessats en un intercanvi cultural amb persones i institucions dels Països Catalans que desitgin informar-nos sobre el passat i el present del dits països i estiguin interessats en qüestions vinculades a l'Argentina. Escriviu-nos a: Baigorria 1337 -200 Rosario-Argentina.

Acció Cultural del País Valencià i el Bloc Jaume I ja és a Internet. Si voleu intercanviar propostes d'acció i lluita, o informar d'activitats, etc., podeu connectar: ACPV @vlc.servicom.es

Vos recomanem boicotejar les ONG's espanyoles AGNUR España, Médicos del Mundo i Unicef amb els bancs

espanyols Central Hispano i Banco de Santander que els donen suport.

Subscripcions gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. "El Llaüt de Xàbia" -Apartat 53- Xàbia 03730 Patrocinat pel Magnífic Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalusina. Podeu adreçar-vos a: LLENGUA (Ensenyansa a Dittansia de la Yerwa Andalusia) P. Pedro Romana, 1-4-2-14007 Còrdova.

Si ques recibir el Puxa Asturias en to casa, y de baldre, sólo tienes qu'enviar la direicion a: Endecha Astur-Puxa. Cai Llangreu, 10, 2º-Xixon 33206-Asturies.

La meva col·lecció té 20.000 adhesius polítics. Faig exposicions. Crec persones que hem facin arribar enganxines de l'Esquerra Revolucionària. Paniello-Apartat 139-22400 Monsó-Osca.

"El Full" és una publicació interna de l'Associació Roca i Ferreres. Si voleu rebre'l gratuïtament comuniquen-us el vostre nom i adreça: Apartat de correus 9247, 08080 Barcelona.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet: <http://www.estelnet.com/lluita>.

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C. S. C * 93 4541188.

Ofereim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Apt. de Correus 1.022. 12995 Castelló. Tlf. (964) 207607.

Els Castellans de Mallorca, necessitem gent!! Si t'agrada passar-ho bé. Si vols tenir nous amics sans i saludables. Si t'agrada fer pinya amb un projecte nou: Fes-te Castellà!! Vine a veure'ns!! Assagem els disabtes a l'Escola d'Adults son Canals. Carrer son Canals, 10. Telèfon 452414, Isidre.

Pintors, escultors, fotògrafs, etc., interessats en exposar les seves obres, així com gent interessada en comprar o simplement en visitar l'exposició del moment, podeu passar pel Café es Museu. Carrer Guillem Timoner, 10-Felanitx.

A tots els menorquins que lluiten per l'alliberament i reunificació nacional, si voleu rebre informació sobre el Partit per la Independència (PI) i de la seva branca juvenil. Joves independentistes dels Països Catalans. Escriviu a: Maür-Ruben Vinent. Carrer dels Frares, 49. Cat-07701 Maó.Menorca.

Animo a tots els independentistes de ls Illes i de la resta dels Països Catalans que solen anar a les festes de Menorca per l'estiu a que ajudin, a més de beure pomada, a fomentar la consciència nacional. Porteu tots el mocador independentista al coll.

Grup folclòric sense gaire pretensions cerca sonadors i sonadores, cantaires i gent engrescada per seguir fent coses. Actuam alguna vegada, no guanyam gaire, però ens ho passem d'allò més bé. Ens reunim els dimecres a les 20'30 al Rafal Vell (Antiga escola). Som gent acollidora. Trucau al 971 505374

Els nacionalistes interessats per un sistema d'intercanvi cultural i turisme alternatiu per a nacions sense estat, podeu informar-vos a: Turisme Alternatiu: Bústia Postal 1.171 Castelló 12005. Es tracta d'un sistema de llarga trajectòria provada arreu del món, molt adaptable i econòmic.

Les persones interessades en les

Motos Salom

Jeroni Pou, 9 • Tel. 468136
Tomàs Forteza, 24 • 462686

activitats de les Associacions i clubs UNESCO poden adreçar-se a la Federació Catalana de la Unesco: Mallorca, 207-08036 Barcelona. Tlf. 932534367.

Necessitam persones amb idees i ganes de tirar endavant la nostra llengua i la nostra cultura. Associació la Brúxola. Tlf. 93 4353323.

Coleccionau Fanzines? Voleu saber que fan els/les independentistes del Tarragonès? Subscriuiu-vos al Butlletí del Col·lectiu independentista "El Timbaler de Bruc". Per 600 peles el rebreu cada dos mesos durant un any. Bústia Postal, 7- 43893 Altafulla.

Si us interessen les llengües minoritzades de més a prop, adreçeuvos a: **Llengües Vives**. Bústia Postal 5224/08008 Barcelona.

Si vol rebre l'*Euskararen Berripapera* (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hizkuntza Politikarako. Wellingtongo Dukea, 2 - 01020 Vitoria-Gasteiz (Araba).

Coleccionista d'adhesius compra, canvia, recolleix material d'esquerra revolucionaria o independentista. Coleccionisme I.S.G. Bústia Postal, 135-48980 Santurzi-Biskaia.

Col·laboreu! Ajudeu-nos! Per un projecte de documentació d'indrets de les Illes i dels Països Catalans necessitem targetes postals (noves o utilitzades de "Escudo de Oro" Biblioteca Catalana de Krefeld - Box 1665 D-47716 Krefeld Alemanya. Tel. 07-49215126635.

Classes particulars. Totes les assignatures i tots els nivells. Petits grups. Professors/es titulats. Preus econòmics. Telf. 971467931. Ciutat de Mallorca.

Classes particulars d'hebreu, grec i llatí a tots els nivells. Jordi 971242795

Piano Blues, Jazz, Rock. Classes particulars. Harmonia moderna. 971242795 Nanel.

A tots els valencians que vulguen contribuir a la construcció nacional del País Valencià. L'associació cívica Tirant lo Blanc us espera. Som els nacionalistes valencians. 963879408.

Sóc professor d'una DIWAN (escola bretona) i escric i llig català. Envieu-me informació sobre els Països Catalans, especialment de tema d'ensenyament: Gràcies. Joel Donnard-44, Hent Frinaoudour, Pencil-hoad-F-22860 Plourivou Breizh/Bretanya - Estat francès.

BORSA DEL MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, véngui i en parlem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

Venc Harley Davison Heritatge Softail Clàssic. Modelo 95 matrícula IB 1995 BY. Tlf. 971820717.

VENDES

Venc piano marca TLEYEL, un quart de coa, en bones condicions. Mig milió de pessetes. Tlf. 939 373 151.

Venc figures d'escaiola noves per decorar o policromar: àngels, betlems, fruites, flors... per lots o a la menuda. Trucau capvespres i vespres al 971 29 44 44.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI.....
Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ • Escriviu un sol anunci per cupó
• Usau lletres majúscules
• Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL, Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

RECORDA
Quan hagi llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent
EL PAÍS HO NECESSITA

Exigeix EL CATALÀ a les empreses!

La llengua catalana encara no és una llengua normal. Fem reclamats sovint a les administracions estatals que a respectessin a les catalanes que la promoguessin, però encara és la pròpia societat catalana la que té la major responsabilitat en defensar la nostra llengua. I la societat catalana som tots cotes tu.

Un dels àmbits on la nostra llengua encara no ha assolit la normalitat és el món de les empreses. Els/les consumidors/es hi tenim molt a dir. La legislació vigent ens permet exigir els nostres drets col·lectius en **defensa de la llengua** que ens caracteritza com a poble. De res no ens serveix a legislació si els/les consumidor/es no demanem el que ens pertoca. La darrera responsabilitat és nostra.

Per això, la **Plataforma per la Llengua** et demana que:

exigeixis el català com a consumidor a les empreses de distribució

demanis productes etiquetats en la nostra llengua

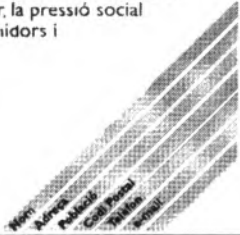
protestis a les grans empreses productores que sistemàticament es neguen a etiquetar en català i discriminin així la llengua

demanis la retolació en català tant a nivell extern com intern, responguis la publicitat gratuïta demanant que te la trametin en català

demanis els prospectes o instruccions en la teva llengua

El català no és una llengua inferior a cap altra, però per a fer valer els seus drets es necessita que reclamem la seva presència amb aquestes i altres iniciatives que vulgis portar a terme.

Si et vols comprometre com a consumidor/a en la defensa de la llengua pots col·laborar més intensament en les campanyes que desenvolupa la Plataforma tractant de complementar, mai de substituir, la pressió social que hem d'exigir com a consumidors i consumidores.

Cartes al director

Les pilotes del PP

Les pilotes del PP són de goma i el seu gir al centre, el fa la dreta i en columna de a dos amb la seva motxilla de luxe que és diu CiU.

A la majoria de catalans, és molt fàcil enganyar-nos. Vint anys d'abocar-nos fens al cervell, ha estat suficient per convertir-nos en un poble submís i dòcil.

En el futur, els sociòlegs explicaran perquè Catalunya, que en lo industrial és un dels motors d'Europa, en lo polític és un desert de conformisme.

Personalment, penso que mentre que la majoria de votants del CiU se sentin satisfets sabent que a la Generalitat hi mana un senyor amb cognom català i en tinguin prou creient que CiU és massa radical, seguirem sent la gallina dels ous d'or dels qui tenen les pilotes de goma.

Mai he cregut ni en la bona fe de la

dreta espanyola ni en els enganys de la drete catalana. Sempre he rebutjat el servilisme amb que el president de la Generalitat es disculpa davant les autoritats espanyoles, cada vegada que els no "servils" ofenen aquelles institucions. Recordo amb vergonya el cas Mikimoto, l'himne dels Segadors al circuit de Montmeló, els xiulets de Lleida, la xiulada a Raimon a Madrid, el tracte als okupes del cinema Princesa, les banderes espanyoles cremades durant el partit Catalunya-Nigèria, i tants d'altres, fins arribar a la darrera càrrega policíaca del passat dia 14.1.99, arran de la visita del president espanyol Aznar a la Universitat Autònoma de Bellaterra, on innocentment els universitaris s'havien empassat allò de que a Catalunya tenim llibertat d'expressió per criticar qualsevol cosa.

Catalunya segueix essent un país ocupat per Castella, fermament sotmès per la força de les armes. En Pujol no ha estat, ni és ni serà mai una garantia perquè això canviï.

Felicito i admiro al valent rector de la Universitat Senyor Carles Solà, per la condemna del fet i per la defensa que des dels primers moments ha fet dels seus alumnes, actitud que contrasta amb la covardia d'aquells polítics incapaçs de defensar-nos, però sense escrúpols per enganyar-nos amb les banderes del fals nacionalisme, cada vegada que hi ha eleccions, amb l'únic fi de perpetuar pactes i negocis amb els mateixos que apunten i dispren contra els nostres fills. Ω

Medir Alfonso i Rios
Palau Solità i Plegamans.

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners: 650 ptes. Cuina Mallorquina
Porcella rostida • Escaldums • Carn Torrada

Camí Vell de Sineu, km 5 • Tel. 42 87 12
S'Hostalot

Automòbils

PLA DE NA TESA

Compra i venda de vehicles

C/ Weyler, 12 • Tel. i fax 60 04 45 Pla de Na Tesa

Restaurant
Cas Carbone

Dimarts
tancat

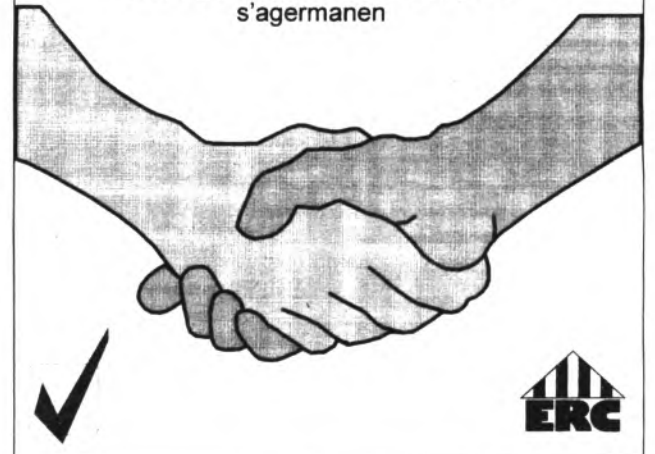
Ctra. de Manacor, km 28 • Tel. 64 65 04 • 07230 Montuiri

RESTAURANTE
Casa Jacinto

c/ Barranc, 20 • Tel. 40 18 58 • Gènova

Comprau productes etiquetats en català.
on la qualitat i el respecte al país
s'agermanen

TENNIS SON RIGO

Tennis
Futbol-sala
Håndbol
Petanca
Cir. footing

Squash
Volei
Mini-golf
Tennis taula
Gimnàs

Final Avda. Son Rigo • Tel. 74 33 66
Somtimes • Palma de Mallorca

CAN TITO RESTAURANT

PEIXOS I MARISCS FRESCS
CUINA MALLORQUINA

c/ Palmera, 6 • Tel. 27 10 16 • 07006 El Molinar (Palma)

SERVIAUTO ARENAL S.A.

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
Tel. 26 81 11 • Fax 74 32 77
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)

SERVEI OFICIAL

AGENT DE:

Mosca Marítima, S.L.
TransMallorca S.A.

Transports a Península i Balears

Carrer dels Conradors, 46 • Nau A 1 - Cantonada Muntanya
Telèfons 971 605 097 - 971 604 239 - Fax 971 604 845
07141 POLÍGON INDUSTRIAL MARRATXÍ - MALLORCA

Toldos ARAGON

ENVELATS BALCÓ - TERRAÇA - CAPOTES-
ENVELATS PLANS - COBERTORS PISCINA -
LONES - TREBALLS A MIDA

Aragó, 112 - baixos
Telèfon 27 01 00

07008 - Palma de Mallorca

Toldos

Carrer de
Manacor, 121-C

Tel. 27 85 18

07007 Palma de
Mallorca

Fa 12 anys que na Francesca canyelles de Pòrtol amb el seu home Biel Salom regenta el Bar Es Suprem al costat dels Jutjats de Via Alemanya. Parroquians: jutges i procuradors, funcionaris del jutjats, missers, testimonis, acusadors i acusats. A la foto amb el cambrer Rafel Gaba de s'Arenal.

Fa 1 any que na Francesca Vidal va obrir la Sabateria Bon Peu a la barriada dels jutjats de Ciutat.

Fa un any que na Gemma i na Manolí regenten la Perruqueria Gos a la barriada dels jutjats de Ciutat. Pentinen cans i moixos.

En Bartomeu Bujosa i la seva dona Caterina Oliver viuen de rendes a sa Ràpita de Campos en un xalet de 700 metres quadrats dins una quarterada de terreny. Tenen un iot de 14 metres al port del poble i viatgen per tot arreu. Varen fer la fortuna venent aquelles primeres rentadores marca ALEGRO a partir de 1952 i fins el 1990. Tenien una nau al Polígon de Son Castelló.

L'esperit republicà La cara amagada (i III)

EN JOAN QUETGLES, PROFESSOR DE FILOSOFIA

La cara del Món que encara s'intenta ocultar o emmascarar a l'opinió pública espanyola i catalana (premsa, ràdio i televisió catalanes fan un seguidisme vergonyant de la línia editorial dels mitjans espanyols. Són permanentment endollades a l'agència Efe) és la de la realitat econòmica i política d'allò que durant dècades s'ha anomenat com a països del Tercer Món. L'esforç publicitari amb l'objectiu d'amagar aquesta realitat descansava sobre dues línies ideològiques fonamentals. Una era – és – la del marxisme ortodox (veieu: *L'imperialisme, estadi superior del capitalisme, de Lenin*), l'altra, la de la doctrina social de l'Església Romana. Totes dues potències feien – fan – una pinça que no es cansa de denunciar les malvestats de les multinacionals capitalistes i del dit "neocolonialisme". On arribava a afirmar el punt extrem segons el qual l'opulència de les potències capitalistes descansava sobre l'espoli de les riqueses naturals i la sobreexplotació de la força de treball dels països del "Tercer Món". L'eslogan del maoisme dels anys seixanta era que les masses afamegades del "Tercer Món" constituïen l'autèntic proletariat modern; que la revolució mun-

dial era propera; que era imminent la revolta armada de les masses proletàries contra els seus governs títols de les potències imperialistes; que la revolta universal provocaria el col·lapse definitiu del sistema capitalista. En contra d'aquestes profecies, i amb sorpresa general, el col·lapse que s'esdevingué a l'any 90 fou el de la Unió Soviètica i el dels països comunistes d'Europa. El partit comunista de la Xina, previsor i pragmàtic, ja havia iniciat decididament la "doble via", és a dir, la introducció de l'economia de mercat a gran escala sota el control del partit. Al respecte, l'Església Romana manté quasi intacte el seu discurs tradicional de reprovació d'aquelles activitats humanes l'objectiu de les quals és "l'enriquiment". És fantàstic el discurs medieval que prodiga el Papa de Roma durant aquests dies en la seva visita a Mèxic. Fa l'enèsima denúncia de l'afany de l'home modern per tal d'acumular més i més bens materials, afany que és la causa dels mals de la societat. Al Papa li cau una llàgrima d'emoció quan recorda els "bens espirituals" que repartiren a mans plenes aquells soldats missioners castellans catòlics. Les Índies foren destruïdes, però "què importa si, a la fi, se salva l'ànima!".

Totes dues línies de discurs xoquen inútilment amb la realitat social i econòmica mundial. La realitat és que el procés social i econòmic ha afectat els països de tot el Món, quasi sense excepcions. Als darrers vint anys, s'ha accelerat el procés de desenvolupament econòmic mundial, i, de manera més notable, a la major part de països de l'Àsia.

No només han fet un destacat augment de la seva capacitat productiva. El salt ha estat qualitatiu i ha donat lloc a un nou ordre mundial, encara no ben bé definit, però ja absolutament real i operatiu.

És vera que a l'Índia hi ha grans bosses de pobresa i de misèria. Però la veritat parcial no ha d'amagar la veritat total. La notícia sobre l'Índia no són les condicions de misèria dels pàries, sinó que, en vint anys, 300 milions de persones han superat el ni vell de pobresa. La veritat és que l'Índia produeix aliments suficients per alimentar els seus 960 milions d'habitants; que l'esperança de vida ha passat de 40 anys a 66 anys, que l'alfabetització és generalitzada entre la població jove, que hi ha 8 milions d'estudiants universitaris...

Aquests països de l'Àsia – i, en

menor mesura, els de l'Àfrica i l'Amèrica llatina – són presents als fòrums mundials. La seva presència és ostensible en tots els camps de l'activitat humana.

La multinacional catòlica Roma ha constatat que les seves agències missioneres arreu el "Tercer Món" de cada vegada esdevenien més insignificants. El salt econòmic d'aquests països ha anat de la mà de la construcció d'un Estat modern on no encaixen els "centres missioners". Per altra costat, on pot constatar que a aquelles àrees que tradicionalment s'han considerat "terres de missions" (com, per exemple, el Perú, Centre Amèrica, els països de Centre Àfrica) són, precisament, els que han tingut més obstacles per a incorporar-se al procés general de desenvolupament econòmic.

L'Espanya estricta, per suposat, també s'ha beneficiat de l'onada de desenvolupament econòmic, però a l'espanyola. Obté ajuts i inversions dels Fons de cohesió europeu de manera preferent; i, d'altre costat, també se'n beneficia d'una redistribució perversa dels pressupostos de l'Estat. Tot i així, no se'n surten. Allò que volen emmascarar és l'estancament de les Castelles-Lleó-Andalucía-Extremadura. L'Espanya estricta, realment, és un desert demogràfic. Mentre l'Índia ha passat d'uns 450 milions d'h., 1960, a 960 milions, 1997, la població de Castella-Lleó ha passat de 2.668.000 h., 1970, a 2.351.100 h., 1996; Castella-La Manxa, de 1.732.700 h. a 1.704.100 h.; i Extremadura, de 1.169.400 h. a 1.085.000 h. Ω

22G: Manifestació Referèndum a Eivissa

Antoni Marí Calbet, president del Consell Insular d'Eivissa i Formentera, havia declarat que haurien de prendre, els nostres governants insulars, bona nota del que pogué passar el dia 22 de gener, en relació a la manifestació en contra del creixement desmesurat que s'està produint a Eivissa i en contra de la construcció del Camp de Golf a Cala d'Hort. En qualsevol cas, afirmava el president, aquesta manifestació arribava una mica tard, perquè ara el Partit Popular ja té consciència ecològica i, per tant, allò que es demana des del poble, ja està en les intencions dels qui (encara) governen.

Un apunt interessant en relació a tot això: els partits majoritaris a l'Estat espanyol – el primer dels quals, el Partit Popular – són absolutament reacs a la realització de referèndums, en els quals es pugui expressar directament la voluntat del poble sobre un tema determinat. Saben perfectament, per exemple, que sotmetre, a Eivissa, a referèndum popular la qüestió de

la construcció del camp de golf a Cala d'Hort implicaria, si fossin demòcrates amb totes les conseqüències, que haurien de tornar endarrera el projecte. Estic ben convençut que la comissió de govern de l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia va donar el permís a Calas del Mediterráneo amb plena consciència que la majoria de la població del municipi ho trobaria una autèntica aberració i ho consideraria del tot injustificable. Per damunt d'opcions polítiques, de sensibilitats socials i de moltes altres variables.

El PP no volia referèndum, però el referèndum, d'alguna manera, s'ha produït.

El dia 22 de gener, divendres, hi ha hagut, amb tota probabilitat, la manifestació més important de tota la història d'Eivissa. Entre vuit mil persones (segons els càlculs més restringents) i dotze mil (segons els optimistes) s'han manifestat a favor de l'aturada de la voràgine constructora/destructora i a favor que no es construeixi cap camp de

golf a Cala d'Hort. Ni, probablement, enlloc més de la nostra illa.

En democràcia, se suposa que s'ha de fer allò que constitueix la voluntat popular, sempre per damunt dels interessos particulars, de grups de pressió econòmica concrets, etc. Els nostres governants, si realment assumissin el paper de persones al servei del poble, que han d'interpretar la voluntat popular i dur-la a la pràctica en els seus projectes i en els seus actes de govern, haurien de solucionar les moltes històries que ells mateixos s'han dedicat a tòrcer. Haurien de buscar una fórmula, per exemple, perquè el camp de Cala d'Hort no pogués tirar endavant. En qualsevol cas, haurien de considerar fermament que allò que no poden fer – pràcticament l'única cosa que no poden fer – és continuar com fins ara.

Eivissa és encara, en molts d'aspectes, una societat que no ha sortit del tot de la situació pre-democràtica. De vegades es vota per filiació i no per idees. I això és el

que ha fet possible que s'escolleixin governants que tenen uns plantejaments ben diferents d'allò que voldria la majoria de la població.

Amb la manifestació del 22 G s'ha fet una passa endavant – n'estic ben convençut – cap a sortir d'aquesta situació predemocràtica. Partits polítics, associacions culturals, de veïns, escoles, i un llarguíssim etcètera, s'han afegit – ens hem afegit – a aquesta manifestació.

Allí hi havia representada la majoria social de la gent d'Eivissa i Formentera.

Que en prenguin nota, el president Marí i tota la colla de dirigents del PP. I, esperem-ho, que la nota que en prenguin els serveixi per, en un futur pròxim, canviar els plantejaments i treballar constructivament des de l'oposició. Amb més encert que no han treballat al govern. Si s'esmenen... Ω

Bernat Joan i Marí
President d'Esquerra Republicana-Balears i Pitiuses

Setze jutges mengen fetge

Els mitjans de comunicació han trigat molt a fer-se'n ressò, però finalment la notícia ha transcendit: el Consejo General del Poder Judicial ha expedientat deu jutges bascos i sis jutges catalans per signar un article on demanen que es doni compliment a la llei penitenciària en matèria d'aproximació de presos. Els jutges vénen a dir que les lleis són expressió de la voluntat d'una majoria democràtica, i que són de compliment obligatori al marge de consideracions polítiques. Si una llei es fa vella, o resulta incompatible amb l'exercici d'un dret democràtic, cal canviar-la i fer-ne una de nova, però no es pot deixar de complir. Es tracta de constatacions jurídiques neutres i elementals; bo i així, han molestat *sobremanera* una cúpula judicial massa ideologitzada i també massa vinculada al poder executiu.

L'expedient que ha caigut damunt d'aquests setze (sí, setze) jutges coincideix en el temps amb la càrrega de la Policia Nacional a la Universitat Autònoma de Barcelona. Em sembla inevitable relacionar una cosa amb l'altra, perquè totes dues fan la mateixa ferum de retrocés democràtic. Fa esgarriances que un

jutge sigui expedientat i aïllat socialment (alguns d'aquests jutges els han foragitat de les candidatures a ascendir en l'escalafó judicial) per dir públicament que les lleis s'han de complir; com fa esgarriances veure un estol de policies que apallissen estudiants dins la universitat. Les dues estampes són pre-democràtiques. Emperò, centrem-nos en els jutges i en el trasllat de presos.

De vegades, la lògica jurídica condueix a resolucions que costen de casar amb el sentit comú. Per posar un cas, executar el desnonament d'una àvia que viu sola en un pis de lloguer, i que cobra una pensió de misèria, perquè fa quatre mesos que no paga el que pertoca, pot ser una exigència inesquivable des del punt de vista del Codi Civil, però repugna la consciència de qualsevol persona que no sigui un mal nascut. En el cas que ens ocupa, però, la lògica jurídica i el sentit comú coincideixen plenament: els presos bascos s'han d'aproximar a casa seva perquè la llei ho estableix així i, a més, perquè les circumstàncies polítiques que justificaven (?) la dispersió dels presos han canviat radicalment; perquè mante-

nir la situació actual equival a sabotjar el procés de pau a Euskadi, i perquè els presos polítics tenen els mateixos drets que els presos socials.

Fer excepció dels presos etarres a l'hora de complir la legislació penitenciària és tant com reconèixer que hi ha un estat d'excepció que deixa en suspens els drets d'alguns ciutadans. Si les coses són així, si l'Estat de Dret i el principi que tots els ciutadans som iguals davant la llei es poden ignorar segons les conveniències polítiques de qui mana, aleshores l'Estat de Dret no existeix a casa nostra, i Montesquieu és un autor de literatura fantàstica. L'Estat de Dret no admet excepcions ni interrupcions episòdiques, de la mateixa manera que qui exerceix de democrata només a estones (com l'impresentable Fujimori, al Perú) no és democrata.

Fa uns anys, la dispersió dels presos bascos per tota la geografia de la pell de brau va demostrar que la cúpula de la judicatura actuava al dictat del poder executiu -pobre Montesquieu! Ara, les reticències del govern central a permetre que s'apliqui la llei (i matar així la mare dels ous de la intifada basca) indiquen, per una

banda, que el poder judicial no ha guanyat, amb el canvi de govern, la independència que caldria suposar-li; per altra banda, indiquen que l'executiu d'Aznar (i també el Psoe) se sent més còmode instal·lat en una mena d'estat de guerra que no pas fent via cap a una sortida dialogada i democràtica del contenciós basc. Qualsevol excusa és bona per evitar de fer el pas necessari: aproximar els presos a Euskalherria i assegurar amb els partits de Lizarra, consensuar unes regles de joc i negociar una sortida democràtica al conflicte; una solució que per justícia i per raó ha de satisfer les aspiracions nacionals de la majoria de bascos, però que també ha d'assegurar la participació i la integració plena de les minories partidàries de la dependència. Lizarra apunta en aquesta direcció (en contra del que han volgut donar a entendre els partits espanyols majoritaris i molts mitjans de comunicació). A pesar del que diuen els fabricants de por, la nova Euskalherria serà un país més lliure i adult, i precisament per això més acollidor: un país de tots els que hi viuen i per a tots els que hi viuen. Ω

Joan Cabot Calçapeu

Fa 2 mesos que en Ferran Mulet, na Teresa Montserrat i en Sergi Vilafranca s'han associat per obrir la Immobiliària Llar Mallorca a la barriada dels Jutjats de Ciutat.

Fa 3 anys que na Teresa Nieto és la presidenta del Consell de Dones de les Illes. És una organització a nivell estatal que assessora a les dones en matèria laboral, jurídica etc. etc. Tenen el local al carrer de Font i Monteros 27. Tel. 971726713.

Des d'ara, en un sol telèfon hi trobaràs la resposta a infinitat de qüestions d'arreu de Catalunya.

012

La resposta

Un nou servei. Un nou telèfon* que pot resoldre alguns tràmits sense haver-se de desplaçar, que dona resposta i orientació, principalment, sobre temes relacionats amb l'Administració de la Generalitat i també sobre d'altres serveis.

El 012 posa, a l'abast de tothom, infinitat de dades d'interès.

Només cal telefonar.

012 **atenció
ciudadana**

 InfoCat

 **Generalitat
de Catalunya**

*91,2 ptes. els 3 minuts o fracció.

La natura de l'amor

PER RICARD COLOM

"El químic que pugui extreure dels elements del seu cor la compassió, el respecte, l'enyor, la paciència, la compunció, la sorpresa i la clemència, i combinar-los tots per fer-ne un de sol, podrà crear aqueix àtom anomenat amor".

(J. Khalil Jubran, 1883-1931, autor libanès).

"Amor és mar tribulada d'ones e de vents, qui no ha port ni ribatge..."

(Llibre d'Amic e amat, 1283, Ramon Llull).

"La vida es despulla, es mostra viva durant el llampec de l'amor. L'amor és l'evidència de la vida". (Preceptes i principis del retorn a l'evidència, Lanza del Vasto, s. XX).

"No hi ha camí més sublim que el de l'amor i per ell sols caminen els senzills".

(St. Agustí, bisbe de Bona, Numídia, 354-430)

"Ala països desenvolupats hi ha una pobresa íntima, una pobresa dels esperits, de solitud, de manca d'amor. No hi ha malaltia major al món que aquesta casta de pobresa.

(Teresa de Calcuta, monja albanesa a l'Índia).

"L'amor no guaita amb els ulls, sinó amb l'ànima".

(William Shakespeare, 1564-1616. Gran dramaturg anglès).

"Estimar una criatura és tenir necessitat que aquesta criatura visca".

(Henri Barbusse, 17.5.1873 Asnieres - 30.8.1935 Moscou, escriptor francès).

"Amor que pugue morir no era pas amor". (Anònim).

"L'amor és com una aturada al desert, on hom no troba sinó allò que un mateix duu". (Proverbi)

"Terme en amor ningú no pot saber i el qui ho creu en amor no sap res..."

(Ausiàs March, català de València i mestre d'amor, s. XV).

"Quan on recita els mots de l'amor, llur feblesa i llur misèria deceben. Són paraules transitades, tronades, fetes malbé per totes les boques que les han pronunciades abans. Fos bell de no parlar mai de l'amor".

(Georges Duhamel, 1884-1966, metge i escriptor francès).

"Eren paraules absurdes i boges. Eren una de tantes coses de què es compon l'amor".

(Vicky Baum, escriptora austríaca, s. XX).

"Perdonar sincerament i de bona fe, perdonar sense reserves; heus ací la prova més dura a què pot ser sotmès l'amor".

(Luis Bourdaloue, 1632-17804, jesuïta francès).

"Hom no coneix la vera amor pel que exigeix, sinó pel que ofereix".

(Jacinto Benavente, 1866-1954, dramaturg foraster).

"Hom no fa res per l'amor si hom no hi fa tot allò possible".

(Etienne Rey, 1879-s. XX, dramaturg francès).

"Hom no estima prou si no estima massa". (L. du Peschier).

"Cada mortal s'estima en aquesta vida, no pas allò que vol, sinó el que pot".

(Gregorio Marañón, metge i assagista foraster). Ω

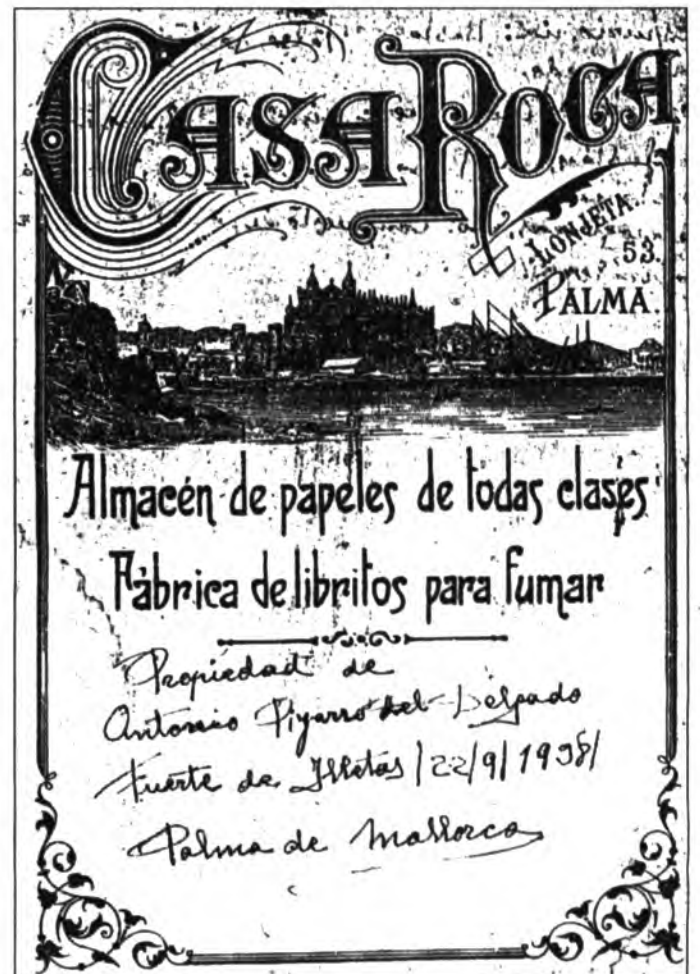
HEROIS DEL POBLE MALLORQUÍ

Antonio Pizarro Delgado: Defensor de la llibertat del poble treballador

Com explicava Mateu Morro en un article titulat "L' hora dels jutges, la repressió oficialitzada" (*Baleares*, 12-IX-86): "els consells de guerra realitzats el temps de la guerra foren una pura formalitat per a embellir l'exercici del terror contra la població... Pels consells de guerra hi passaren les persones més diverses i de les procedències geogràfiques i socials més diferents. Carrabiners, soldats, tripulants de vaixells capturats, però sobretot gent del poble...". Conclou Mateu Morro: "Els empresonats, els jutjats i els afusellats són -en una immensa majoria- treballadors". És el cas d'Antoni Pizarro Delgado (Jérez de la Frontera, 4-I-14/Ciutat de Mallorca 20-XI-88) fuster, soldat de l'exèrcit republicà, membre dels sindicats llibertaris i que intentà, el juliol de 1936 fer front a la rebel·lió militar contra el poble treballador mallorquí. Els seus fills ens han fet arribar alguns dels quaderns inèdits de memòries que ens permeten reconstruir aquells tràgics dies per a les classes populars. Antoni Pizarro Delgado manté estretes relacions amb destacats membres de la Casa del Poble de Ciutat (segurament amb Aurora Picornell i dirigents del moviment llibertari). Preparats per a una possible sublevació militar contra la República, en el moment decisiu, quan Goded proclamava l'Estat de guerra, els companys llibertaris i esquerrans d'Antonio Pizarro fan figa. Escorcollada la Casa del Poble per membres de *Falange Española*, es troben papers comprometedors i el protagonista del

nostre article és detingut, vexat, torturat i processat pels rebels. En un quadern escrit -ja detingut- en el "Fuerte de Illetas. 22-IX-1938", aquest defensor de les nostres llibertats escriu: "Por los documentos encontrados en la Casa del Pueblo fui detenido el día seis de agosto de 1936, a las tres de la tarde... El juez no se mostró muy amable. En el curso de aquella larga declaración de cuatro horas recurrió al insulto y a las palabras groseras. Me llamó 'mal español'. Más adelante, el día 28 de marzo de 1938 me hicieron el Consejo de Guerra en unión de los dos paisanos que estamos en esta (Fuerte de Illetas) Sebastián P. S. y C.P.R. El juez Mateo Bosch Sansó, Comandante de Infantería, dio lectura a la causa. Intervino un Capitán de Infantería de apellido Morey. En el informe del Juez se me calificó de 'comunista, socialista y anarquista'. Estos tres ideales me los repetió por tres veces en distinta forma. A los otros dos los calificó igual que a mi. El Fiscal, Mulet, solicitó para los tres la pena de treinta años de reclusión perpetua con incautación de todos los bienes... El defensor Raimundo Bosch Cabrera, capitán de Caballería, nos pidió la libre absolución. El Presidente del tribunal era Martínez de Tejada".

El republicà i destacat militant antifeixista Antonio Pizarro Delgado ingressà en el "Fuerte de Illetas" el 18-VIII-36. El 29 d'agost de l'any 1938 entrava a la presó de Can Mir (actual Cine Augusta) i no hi surt fins el 16 de desembre de 1940. Més

Coberta del quadern de memòries d'Antonio Pizarro escrites l'any 1938 quan els feixistes espanyols i mallorquins assassinaven l'esquerra dels nacionalistes il·lencs.

endavant -llegint les memòries inèdites que ens han deixat els fills- sabem que Antonio Pizarro -salvat per simple casualitat del tret al clatell, d'una mort anònima a qualsevol cruïlla de camins- forma part dels destacaments de presoners de Formentera (1940-1942). Roman igualment a la presó de València, a la d'Alcoi (1942-1943) i a la de Terol fins el dia del seu indult el 10-IV-1943.

Antonio Pizarro Delgado

fou detingut en la mateixa caserna on feia el servei militar sense poder oposar resistència als militars sublevats. Ni la CNT-FAI, ni els socialistes del PSOE-UGT, ni molt manco el PCE d'Aurora Picornell, pogueren fer res, amb les mans buides front els fusells. Amb les primeres clars del denou de juliol de 1936 el General Goded i *Falange Española* controlaven Palma. (Fons de Documentació Anti-feixista-FDA). Ω

L'elefant i l'estaca

Si he de reduir a una sola imatge tots els meus records d'infantesa de quan anava al circ (a Mallorca es deia anar a ses títeres), amb els ulls plens de màgia, crec que per damunt dels trapeçistes i dels pallassos, allò que més poderosament em cridava l'atenció era la intel·ligència dels elefants. Hi havia una cosa, però, que mai vaig entendre de petit: en acabar la funció, els portaven a l'exterior de la carpa i els lligaven amb una corda a una petita estaca clavada en terra. Com és possible -em preguntava, amb la força que tenen aquests animals no rompin l'estaca i la corda que anul·len els seus moviments de

llibertat? Cap dels meus amics (ni dels meus familiars) en sabia donar una resposta satisfactòria: uns deien que eren molts curts i d'altres que no necessitaven anar a lloure. En definitiva, no trobava raó entenedora.

Passaren els anys, vaig fer-me gran i no vaig tornar a plantejar-me l'enigma fins que, aquest Nadal, vaig acompanyar els meus fills al circ. Potser no tenia almenys per a mi ja no ho representava) tota la màgia i il·lusió de quan era infant, però hi havia color, llum, música, pallassos, equilibristes i, naturalment, un espectacle d'elefants ensinistrats. Quan

entrava, abans de lliurar els tiquets, vaig recordar el meu dubte i el vaig manifestar al porter. No se'n sabia avenir, però no s'ho havia plantejat mai. - I això, -em deia- que a vegades es posen furiosos, i sembla que ho han de rompre tot, però ni tan sols estiren l'estaca! A la sortida, el porter m'esperava; va acompanyar-me a parlar amb el domador. Aquest sí sabia la resposta: -L'elefant no fuig, simplement, perquè des de que va néixer, l'hem fermat sempre a la mateixa estaca. Quan era petit, sí va provar de fugir més d'una vegada, però aleshores no tenia encara prou força i tots els seus esforços foren en va. Per això, com que l'elefant té memòria, creu que no ho paga tudar energies con-

tra el que creu impossible. Així s'acomoda a la immobilitat.

L'explicació dels domadors ha estat una de les lliçons importants que he rebut en la vida.

L'any 1.999 serà un any d'eleccions, i des de la meua modèstia vull demanar als mallorquins que rompin les falses cadenes que no són eternes que que des d'ara comencin a pensar com a persones lliures, i a emprar la memòria per saber qui és que defensa els interessos dels mallorquins i qui es que defensa els interessos dels espanyols.

Les estacques pitjors són les que creiem tenir clavades en el cervell. Ω

Pep Llompart,
Regidor d'Unió
Mallorquina a Algaida

Festes de Sant Antoni a Sa Pobra

Sa Pobra 1999: Miquel López Crespí pronuncià la conferència magistral de les Festes de Sant Antoni

"Celebrar com celebren tots els poblers les festes de Sant Antoni a sa Pobra, és enaltir les nostres pròpies arrels i magnificar els nostre signes culturals". (Jaume Font)

Jaume Font, el batle de sa Pobra deixava escrit enguany, en el programa d'acte de la Revetlla de Sant Antoni aquestes sentides paraules: "Les senyes festives de sa Pobra, com bé sap tot mallorquí i tot estern que ens hagi visitat, es concentren i esclaten a les festes de Sant Antoni i, més concretament, a la Revetlla, la nit bruixa amb foguerons i ximbombes, cançons i espinagades.

'Celebrar com celebren tots els poblers les festes de Sant Antoni a sa Pobra, és enaltir les nostres pròpies arrels i magnificar els nostre signes culturals".

Miquel López Crespí ha estat l'encarregat de pronunciar enguany la conferència magistral de les festes de Sant Antoni

I, dins el marc incomparable d'aquestes festes, enmig de tot un esplet d'actes artístics, culturals, musicals, esportius i tradicionals, l'escriptor pobler **Miquel López Crespí** ha estat l'encarregat de pronunciar enguany la conferència magistral de les festes pobleres - una festa amb una ben documentada continuïtat de més de sis segles.

Miquel López Crespí, amb més de dos-cents premis literaris aconseguits tant en els Països Catalans com a la resta de l'Estat i l'estranger i, amb nombroses obres de novel·la, poesia, teatre, assaig, memòries, història de les Illes, etc., obrí, amb el seu parlament, els actes culturals organitzats i patron-

itzats pel Magnífic Ajuntament de sa Pobra.

L'escriptor Alexandre Ballester parlà dels orígens familiars de López Crespí i de la seva intensa dedicació a la literatura i a la lluita per la llibertat del nostre poble

L'escriptor **Alexandre Ballester** obrí l'acte parlant dels orígens familiars de **López Crespí** i de la seva intensa dedicació a la literatura i a la lluita per la llibertat del nostre poble en temps de la dictadura.

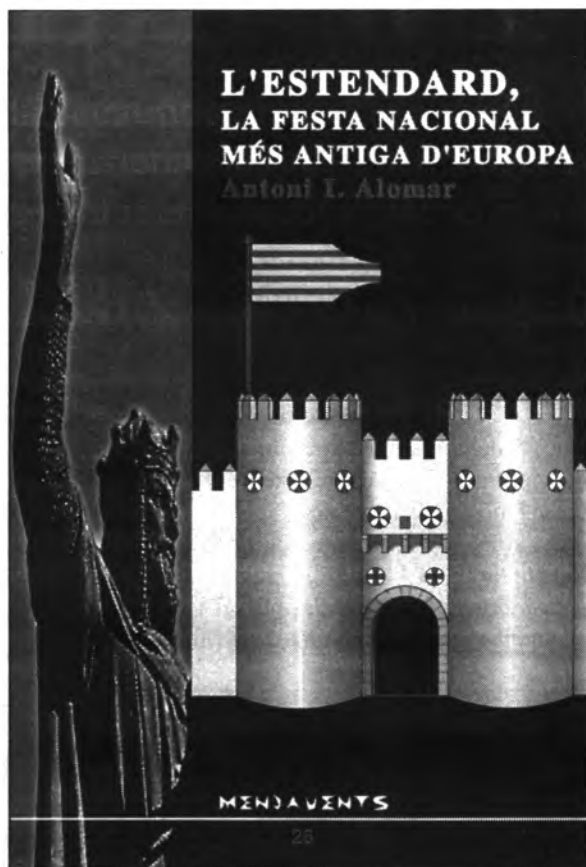
Miquel López Crespí analitzà, davant la nombrosa assistència que omplia el saló d'actes del Casal de Can Planes la figura de

Miquel López Crespí i el batle, Jaume Font, moments abans de començar la conferència magistral de l'escriptor pobler.

Sant Antoni, i aprofundí en la història del moviment eremític i dels cenobites, explicant quina era la situació de les primeres comunitats cristianes en territori del Pròxim Orient en els tres primers segles de la nostra era. Molt inter-

LLIBRES BEN ARRIBATS

La Festa de l'Estendard ha exercit des del segle XIII una funció nacionalitzadora fonamental a Mallorca. Aquest paper i la seva continuïtat secular, en fan un element bàsic de la cultura de les Balears i, en conjunt, dels Països Catalans. Amb *L'Estendard*, la festa nacional més antiga d'Europa, Antoni I. Alomar presenta l'origen, funció i adaptació d'aquesta Festa a cada època sempre al voltant dels seus protagonistes: el Rei En Jaume i Mallorca representats per la Bandera. L'autor continua així la tasca començada amb *Les armes mítiques de Jaume I procedents de Mallorca*, descripció de l'espoliació per la monarquia espanyola en temps de Ferran VII d'uns dels elements simbòlics de la Festa que aquí s'estudia. L'obra, profusament documentada amb aclaridores il·lustracions, és completada per un proleg d'Armand de Fluvià, principal especialista en la nostra heràldica i genealogia.

EDICIONS DOCUMENTA BALEAR

Miquel López Crespí (a l'esquerra) fep, de mans del batle de sa Pobra Jaume Font uns meravellosos obsequis artístics, homenatge del Magnífic Ajuntament a un dels seus escriptors més destacats.

essant fou l'apartat de la dissertació dedicat als essenis i als manuscrits de Qumran, trobats recentment a la Mart Morta. Miquel López Crespí exposà igualment, davant els oients, la història de la influència de les idees eremítiques de Sant Antoni en la literatura mundial (des del mateix Ramon Llull fins als darrers autors europeus).

Jaume Font resaltà la importància d'aquesta aportació del conegut autor pobler a la història de Sant Antoni i destacà el paper que ha tengut Miquel López Crespí en la lluita pels redreçament nacional i social del nostre poble

En finalitzar aquest important acte cultural, **Jaume Font** resaltà la importància d'aquesta aportació del conegut autor pobler a la

història de Sant Antoni i destacà el paper que ha tengut **Miquel López Crespí** en la lluita pels redreçament nacional i social del nostre poble. El batle de sa Pobra explicà el compromís de López Crespí en la lluita per la nostra llibertat i en defensa de la cultura i llengua catalana a les Illes.

I, saludant la nit màgica de dia setze, **Jaume Font**, en acomiadar els poblers i pobleres que havien acudit a Can Planes a escoltar **Miquel López Crespí**, digué, per finalitzar tan important acte cultural: "Que aquesta festa de Sant Antoni sia, per als poblers i per als qui ens visitin, una nit de sana alegria d'estrènyer velles i noves coneixences. Una nit que deixi, dins el cor, la càlida vivència d'una festa irrepètible". Ω

(Redacció)

L'HERALD DEL SUMO

Òrgan d'expressió del PAFCAS
(Partit a Favor del Consum Abusiu de Sumo)

NÚMERO 0 Exemplar gratuït Ciutat de Mallorca, Gener 1999

EL REI NO BEU SUMO

EDITORIAL

Ciudadans:
Ha arribat l'hora d'aixecar-nos en contra del sistema. Fins ara ens han amagat la veritat. El sumo és la base de tot, és l'"aperion" cercat pels filòsofs grecs i no permetrem que se li negui la importància que té i el culte que es mereix.

Per això demanem a tothom a qui arribi aquest manifest el faci arribar a una altra persona extenent així el territori sumista, o que produeixi el sumisme per terres bàrbares. Com deia l'evangelista A.D. Pinya, fill d'Anselmo Sumuel: "La paraula sumista és la veritat, i tothom l'ha de conèixer" (17, 03-69).

Els qui encara no sou sumistes, uniu-vos i tots junts ens alçarem i direm: una de sumo!!!
SALUTE I SUC!!!

Suc-comandante Marcos
President del PAFCAS

Estam oberts a qualsevol tipus de suggerència o aportació que vulguem fer. Així mateix, no tothom que escrigui podrà aparèixer al fanzine perquè segurament tindrem moltes col·laboracions i també, encara existeix la censura. Per cert com ves hi ha massa lletres o sigui que dibuixos i tires còmiques és el que convé que envieu principalment. Els podeu deixar a La Carrereta, enviant-los a l'adreça que surt al final o contactau amb qualsevol dels milers de sumistes escampats arreu del món. I finalment dir-vos que els textos que ens envieu han d'estar redactats en llengua catalana, basca o gallega.
L'adreça és: Costa de can Muntaner número 5 àtic 07003 Ciutat.

CRONOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA (XXXIII)

Interregne: Catalunya sense rei (1410-1412)

PER RICARD COLOM -TLF. 964 207607

Assolida l'alienació del sotmès per mitjà (bàsicament) de la coerció física, la tasca del colonitzador es concreta a mantenir aquest estat d'alienació i a convertir-lo en el seu (nou) estat "natural", per ço la colonització significa sempre la falsificació de la història, o àdhuc la seva anatematització¹²: Alcanyís accepta la proposta papal i la planteja a Tortosa.

14.2.1412: **Concòrdia d'Alcanyís:** Tortosa s'empassa l'ham.
 2.1412: Els parlamentaris de Tortosa, malavinguts, no arriben pas a acords. Trien 3 urgellistes, 3 trastamaristes i un angeví. Els trastamaristes controlen Alcanyís amb tropes castellanques a la vora: Aragó tria trastamaristes. Mentre, les tropes castellanques i aragoneses envaeixen el Regne de València.

27.2.1412: **Batalla de Morvedre:** Tropes castellanques, aragoneses i dels Centelles derroten els urgellistes valencians, Els Vila-ragut i el governador Bellera.

3.1412: Els valencians accepten la Concòrdia d'Alcanyís i la idea dels 9 compromissaris patrocinada per Benet XIII via els aragonesos.

4.1412: El Gran i General Consell de Mallorca tria emisaris per ser enviats a les discussions del plet successori a Barcelona, Tortosa i Alcanyís.

24.4.1412: A les portes de Castelló (Plana Alta) les tropes del Trastàmara, comandades per Antonio de la Cerda, són derrotades totalment pels urgellistes.

5.1412: Guillem II, vescomte de Narbona, és obligat a fugir del setge de l'Alguer.

6.1412: **Ambaixada catalana al rei de Nàpols:** demanda d'indemnitzacions pels tropells dels seus oficials.

1412: **L'Alguer venç el Comte Rosso, Lo Bastard de Savoia.**

Tropes castellanques ocupen la Plana i Morvedre.

Jaume d'Urgell recluta soldats a Gascunya.

Construcció de la torre Giro-nella a les muralles gironines.

Mentre la situació econòmica a l'Aragó: ord de l'Humà (de poca edat).

-Fernando d'Antequera, nét del Cerimoniós per línia femenina (amb immensa diferència és el més poderós i ric de tots ells, si bé legalment ni tan sols té dret a optar-hi, car sa mare -catalana- casà amb un príncep castellà tot renunciant

a qualsevol dret a la Confederació per a llurs descendents.

-Alfons de Gandia, nét de Jaume II per línia masculina.

-Alfons, comte de Dènia, fill de l'anterior.

-Comte Joan de Prades, germà d'Alfons de Gandia (aquest no és pas candidat oficial i sols té una remotíssima esperança de ser

acceptat com a sortida de la pugna entre el d'Urgell i el d'Antequera).

(El d'Antequera i el d'Urgell són cosins en grau llunyà. Joan de Prades i Alfons de Gandia són oncles-avis llunyans de tots dos. Lluís de Calàbria i Frederic d'Aragó els són nebots llunyans).

A ca nostra comença ja el vot

útil al castellanisme, les divisions i la feblesa.

-els principatins voten així: Guillem de Vallseca, jurista, per Jaume d'Urgell.

Pere de Sagarriga, arquebisbe de Tarragona, comparteix el vot entre el d'Urgell i Alfons de Gandia (per considerar-los candidats justos).

Nou compromissaris -tres per Aragó, tres per Catalunya i tres per València -es van reunir a Casp l'any 1412 per elegir successor al rei Martí l'Humà, que havia mort el 1410 sense descendència. Amb el resultat favorable a Ferran d'Antequera, la dinastia castellana dels Trastàmara s'imposava a les terres de Catalunya i Aragó.

DE TU DEPEN

Els uns parlen castellà perquè consideren que "fa més fi". El que demostra que no saben ben bé allò que és realment fi, noble i normal: parlar la llengua del país on vivim.

¿PARLARÀ CATALÀ?

La nostra llengua està en perill.

No parleu en foraster.

«Perquè ja n'estem tips que encara durí el reat de cervell que varen fer als nostres pares. La responsabilitat de la nostra generació és anar al fons del problema.»

Bernat de Gualbes, advocat de Benet XIII i membre de la burgesia antiurgel·lista, pel Trastàmara.

-Els valencians:

Els germans Ferrer, homes de Benet XIII (Vicent n'és confessor i Bonifaci conseller) pel Trastàmara.

El jurista Genís de Rabassa, malalt, és substituït pel jurista Pere Bertran, qui s'absté.

-Els aragonesos voten tots tres pel Trastàmara.

Domènec Ram, bisbe d'Osca.

Francesc d'Aranda, donat de la Carroixa de Portaceli (tots dos, homes de confiança del Papa Luna).

Berenguer de Bardaix, jurista a sou del Trastàmara.

-Els emissaris mallorquins en van quedar marginats.

Total: 6 vots pel Trastàmara (3 aragonesos, 2 valencians i un principatí) i 0'5 per Jaume d'Urgell (principatí) i 0'5 per Alfons de Gandia (principatí, 1 absència (valenciana).

28.6.1412: Hom fa pública la sentència del **Compromís de Casp**. El d'Antequera és a Conca, quan rep la notícia.

8.1412. El Trastàmara marxa a Saragossa a prendre possessió de la Corona. Ω

OMNIUM
CULTURAL

Sra.
Ministra,

No hi pot haver una
història d'Espanya
unitària, la història de
Catalunya no és la
història de Castella.

Sra.
Ministra,

A la península Ibèrica
no hi va haver una
Reconquesta. N'hi va
haver, com a mínim,
dues: la de Guifré el
Pelós i la de Don Pelayo.

Esclats d'autoodi a Catalunya

PER QUIM GIBERT

"La pitjor manifestació d'autoodi és l'enamorament del botxí"

Toni Mollà

Sona molt malament, però la societat catalana manifesta sovint reaccions d'autoodi. En molts casos són actituds inconscients, però absolutament negatives per a la recuperació i el desenvolupament dels catalans com a poble. Sobre tot perquè l'esmentat autoodi ha quedat integrat en la nostra quotidianitat com un fet corrent i aparentment inamovible.

La identificació amb la selecció espanyola de gran part de l'afecció catalana de futbol, acceptació resignada del passaport espanyol com a propi i altres document personals i intransferibles entorn de la pertinença nacional, la manca del català en l'etiquetatge de moltíssims productes elaborats a casa nostra, el canvi lingüístic de la majoria de catalanoparlants a favor de l'espanyol quan l'interlocutor s'expressa en aquesta llengua... són brots altament destructius per un futur vist en català.

La major part dels exemples citats, però, són presentats sota la forma de sentit comú en els ambients esportius, polítics, industrials i de relació social. Rere aquests cercles s'hi amaga la pressió social d'un ordre establert que empeny els Països Catalans vers l'assimilació definitiva al projecte nacional d'Espanya. N'Enrich Fromm apunta que l'autoritat és un model amb el qual hom desitja d'identificar-se totalment o parcialment: si la persona que em domina és tan meravellosa i perfecta, no m'ha de recar obeir-la". En Fromm pensa que l'autoritat pot aparèixer com a autoritat interna, sota el nom de deure o de consciència. El psicòleg alemany s'atreveix a afirmar, en el seu estudi La por a la llibertat, que les exigències socials han assolit la categoria de normes ètiques i que, aleshores, l'individu sent les ordres com

a seves. Mai ningú no sospita que rep ordres quan cedeix lingüísticament a favor de l'espanyol. No és una manifestació d'acomplexament no gaudir de la necessària valentia per expressar-nos lliurement en català? Mai ningú no sospita que l'orgull català queda dissolt i incorporat a un de fora quan vibra amb els colors esportius espanyols. No és una manifestació d'insignificança patir en el mundials per Espanya quan és precisament aquest Estat el qui barra el pas a la participació de Catalunya a unes olimpíades? Mai ningú no sospita que el conformisme davant les senyes d'identitat espanyoles inoculades als catalans és una autonegació de la nostra imatge exterior en profit d'una altra nació. No és una manifestació radical de submissió que els símbols íntims dels nostres ciutadans ignorin la catalanitat dels seus titulars? Mai ningú no sospita que és discriminatori i humiliant que els catàlegs de mobles i les recomanacions que acompanyen els medicaments es desentenguin de la llengua pròpia dels catalans. No és una manifestació d'anorreament aquesta tendència de l'empresariat a bandejar el català. La il·lusió dels catalans per avançar com a poble és admirable. Haver-ho de fer submergits dins Espanya origina aquest tipus de contradiccions.

Els sociòleg Rafel Lluís Ninoyes, en el llibre *Conflicte lingüístic valencià*, assenyalava que l'autoodi respon principalment a dos factors. L'un degut a la pressió externa (política, social, econòmica) exercida pel grup dominant, que en els Països Catalans és en clau espanyola i francesa. L'altre és l'acceptació del paper d'inferioritat, que els catalans assumim inconscientment o conscient com

un pecat original des que hem estat encabits al Regne d'Espanya i a la República Francesa. I, en conseqüència, el posterior abandonament del propi grup lingüístic per mitjà de l'ocultació dels trets culturals.

Exterioritzar de manera oberta la meua catalanitat a hores d'ara encara pot ser contraproduent en algunes circumstàncies. Mesos enrera La Vanguardia publicava que el 3'9% dels habitants de Catalunya admetien ser anticatalans. En l'àmbit estatal, la mateixa recollia que el 14% dels espanyols es declara anticatalà i que el 80% manifesta algun tipus de refús. La meua condició ètnica, per tant, tragina més inconvenients que avantatges en l'Espanya dels valors democràtics. Poques són les vegades que el rebuig espanyol al fet català és abordat seriosament. Com si es tractés d'un tabú, es tendeix a el·ludir el tema encara que sigui empassant saliva que atempta directament contra la nostra dignitat.

No em consta que jo hagués escollit ser nadiu del corredor català de la Mediterrània abans d'existir. Haig de reconèixer, però, que vaig patir un conflicte identitari important al llarg de l'etapa de l'adolescència, en la qual hom comença a obrir-se al món. La catalana era una mala tarja de presentació a l'institut, a la discoteca, en el moment de jugar competicions de futbol... Ser català no sortia a compte. No calia proclamar-ho, quedava impregnat a l'atmosfera i, entre els amics del carrer, així ho interioritzàvem. Gelós per ser acceptat entre els nous ambients juvenils, vam esgargamellar-nos parlant en espanyol. Maleïa no haver gaudit d'una educació familiar que m'alliberés d'un accent delator. Tot i el sacrifici, vaig descobrir que fes el que fes sempre seria vist ètnicament com el que realment era, i de tant en tant desconsiderat per aquest motiu, que com a molt lluny, només arribaria a ser un espanyol de segona categoria. Amb el temps, he constatat que em cal viure el més gran dels orgulls la meua condició natal. Mentre els Països Catalans siguin uns territoris dependents, conviure amb la catalanitat em suposarà un doble esforç en comparació amb un italià de la Toscana, un francès de la Borgonya o un espanyol de la Rioja. Així començava una reflexió entorn a la meua carta de naturalesa. Ω

Que no ens robin la història,
que no ens prenguin la memòria.

L'ESTEL
EL DIARI DELS
MALLORQUINS

SUBSCRIVIU-VOS-HI !! • ANUNCIAU-VOS-HI !!

TEL.: 26 50 05

Visitau la pàgina de
L'ESTEL a Internet!

Us podeu subscriure per E-mail a
estel@balearkom.es
indicant les dades que figuren
a la butlleta de subscripció.

Les trobareu també a
<http://www.balearkom.es/usuarios/estel/>

Consells de Salut

Salut i malaltia: LA SIDA

Com es contagia la sida?

Perquè una malaltia infecciosa com la sida pugui propagar-se hi ha d'haver una sèrie de circumstàncies que ho facin possible: ha d'existir una font d'infecció i uns mecanismes de transmissió, però també es necessita una persona que sigui susceptible de contagiar-se.

Font d'infecció

Sol ser la persona que està infectada per l'HIV, tingui o no els símptomes de la malaltia. En les persones infectades, el virus es troba dintre d'algunes cèl·lules i lliure a la sang i altres líquids del cos, com el semen i les secrecions vaginals.

Mecanismes de transmissió

Fan possible l'arribada d'una quantitat suficient del virus perquè es produeixi el contagi. El virus

de la sida no pot viure gaire temps fora de l'organisme i, per aquesta raó, cal que hi hagi un contacte físic directe amb la sang, el semen o les secrecions vaginals de la persona infectada perquè es pugui produir el contagi. El virus es pot transmetre sempre que arribi una quantitat de sang suficient de la persona infectada a la persona sana, o bé si es mantenen relacions sexuals de penetració amb una persona infectada per l'HIV.

La transmissió sanguínia

En els primers temps de l'epidèmia, el virus s'havia transmès per transfusions de sang contaminada i dels seus productes derivats, i també en el trasplantament d'òrgans i teixits i en la inseminació artificial. Sortosament, des de l'any 1986 tots aquests productes són controlats sanitàriament i, per tant, aquest tipus de contagi és pràcticament impossible.

El risc de contagi és molt elevat quan es comparteixen agulles,

xeringues i altres objectes contaminats per l'ús de drogues injectades. En aquest cas, la quantitat de sang que queda en aquests estris pot ser suficient per transmetre el virus, la qual cosa és encara més fàcil quan es comparteixen moltes vegades.

Les punxades amb agulles contaminades i els talls accidentals comporten també un risc per al personal sanitari. Afortunadament, aquest risc és molt petit i, de fet, al mes de desembre de 1996 tan sols s'havien confirmat 88 casos amb aquest tipus de contagi en tot el món. Encara és més baix el risc d'infectar-se quan en lloc de punxades o de talls només hi ha contacte de líquids contaminats amb lesions de la pell. Hi ha altres situacions que tenen un risc, encara que sigui baix, de transmetre el virus:

Quan es produeix un contacte penetrant (punxada o tall) amb un objecte que hagi estat contaminat amb sang d'una persona infectada. Això pot passar en la perforació de lòbuls de les orelles, en fer-se tatuatges i en fer-se la depilació elèctrica, quan no s'utilitzen estris d'un sol ús o bé aquests estris no han estat degudament esterilitzats. Si han estat prèviament en contacte amb sang d'una persona infectada, es pot produir el contagi de l'HIV.

Quan es comparteixen objectes domèstics que es puguin tacar amb sang, com raspalls de dents, fulles d'afaitar i altres estris d'ús personal. En aquest cas, el risc és encara més baix. El fet de no compartir aquest tipus d'objectes també evita la transmissió per via sanguínia d'altres infeccions, com són les hepatitis B i C, i l'herpes.

En resum, tots els objectes contaminats que travessen la pell són perillosos, però el risc de contagi és variable:

Tenen molt poc risc els objectes domèstics que es comparteixen.

Tenen risc els objectes utilitzats en els serveis d'atenció al públic que penetren en la pell o fan petites lesions, si no s'esterilitzen. No tenen cap risc els objectes d'un sol ús.

Tenen un risc molt important les xeringues i agulles que es comparteixen.

Tindrien molt de risc les transfusions de sang, si no estiguessin controlades sanitàriament.

Transmissió sexual

A l'inici de l'epidèmia es pensava que només les pràctiques

homosexuals entre els homes podien transmetre la infecció. Actualment sabem que l'HIV també es transmet per relacions heterosexuals, tant d'home a dona com de dona a home.

Totes les pràctiques sexuals mantingudes entre dues persones no infectades, no tenen cap perill de contagi de l'HIV. En la resta de situacions, pot haver-hi un cert risc, que cal conèixer per poder evitar el contagi.

Grau de Risc pràctica sexual

Risc alt:

* Penetració anal receptiva sense preservatiu (persona penetrada en la relació sexual).

* Penetració vaginal receptiva sense preservatiu (persona penetrada en la relació sexual).

* Penetració anal insertiva sense preservatiu (persona que penetra en la relació sexual).

* Penetració vaginal insertiva sense preservatiu (persona que penetra en la relació sexual).

Risc baix, però possible:

* Fel·lació (contacte orogenital a un home) sense preservatiu i amb ejaculació a la boca.

* Cunnilingü (contacte orogenital a una dona) sense barrera.

* Fel·lació sense preservatiu però sense ejaculació a la boca.

* Petó negre (contacte oroanal) sense barrera.

* Compartir joguines sexuals sense barrera.

Sense risc:

* Petons humits (de boca a boca).

* Masturbació mútua.

* Carícies i massatges.

* Petonejar o llepar el cos.

Notes en relació a la taula

En les pràctiques sexuals de risc alt, cal tenir en compte que:

El risc d'infecció per l'HIV és molt superior en la penetració anal que en la vaginal.

En totes les relacions de penetració (ja sigui anal o vaginal) el risc és teòricament superior per al penetrat que per al qui penetra.

Quan hi ha lesions (inflamacions o ulceracions) en les mucoses, el risc de contagi s'incrementa. Per aquest motiu, quan una persona presenta altres malalties de transmissió sexual (com gonorrea,

sífilis, herpes i altres), el risc de contagi de l'HIV augmenta.

En la cunnilingü, el risc d'infecció per l'HIV augmenta molt si la dona infectada té la menstruació.

Transmissió perinatal (de la mare al nadó)

És un dels tres mecanismes principals de contagi. Quan una dona embarassada està infectada per l'HIV, hi ha un risc que aquest es pugui transmetre al seu fill durant l'embaràs, el part i la lactància materna. La probabilitat que aquesta transmissió es produeixi és entre el 20 i el 25 %, en el cas de no prendre cap mesura terapèutica.

Susceptibilitat individual

Tal com passa amb tantes altres característiques individuals, no tothom té la mateixa facilitat per infectar-se. Cal considerar que, perquè el contagi es produeixi, s'ha de comptar amb la susceptibilitat individual de contagi de la persona no infectada.

Un bon estat de salut, que inclogui una nutrició correcta i un adequat equilibri emocional, facilita la resistència general a les infeccions.

Recordem

Perquè el contagi es produeixi és imprescindible:

Una quantitat de virus en la font d'infecció.

Un contacte físic íntim i directe amb la sang, el semen o les secrecions vaginals de la persona infectada.

Que la persona exposada a aquests contactes sigui susceptible a la infecció. Ω

PASSATEMPS

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									

HORITZON-TALS:

1.- És un capsigrany. 2.- Són a Reno. Dansa. El nou ha perdut l'ou. 3.- Mig fi. Seguretat que una cosa sigui com es pensa. 4.- El mag del Rei Artús. En metrologia

unitat internacional de quantitat de matèria. 5.- Planta que creix en erms humits. L'objectiu principal d'aquest esport és posar la piloteta dins el forat en els menys cops possible. 6.- Rínxol. Recipient d'un wàter. 7.- Moneda anglesa. Barcelona. 8.- Nord. Imatge amb atributs divins. Companya de l'esperança i de la caritat. 9.- Nota que es trameta a un diari perquè hi sigui publicada.

VERTICALS:

1.- És precoç. 2.- A quin lloc?. Notificació. Posa-hi un zero. 3.- Cent. Crosta que es forma a la superfície d'una vianda en rostir-la. 4.- Dramaturg danès ... Kjeld. L'Eduard en família. 5.- Vestit femení de l'Índia. Seient del rei. 6.- Riu d'Aquitània, afluent de la Garona. Element de símbol Ga. 7.- Regió del nord-oest d'Occitània, la seva capital és Llemotges. Aquesta columna acaba com comença la 3. 8.- Tres sense res. Sense companyia. Construeix una nota musical. 9.- No sap ni llegir ni escriure.

SOLUCIONS

Ø	C	O	W	Π	И	I	C	V	L
8	И		I	D	O	Г		Е	Е
Δ	E	2	L	E	В	Г	I		B
ϕ	В	I	2		L	V	2	2	V
2	E	Λ	O	Г		С	O	Г	E
4	W	V	В	Г	I		W	O	Г
3	I		C	E	В	L	E	2	V
5	В	И		В	Г	Г			И
I	Ь	O	C	V	2	O	Г	L	V
	I	5	3	4	2	ϕ	Δ	8	Ø

RECEPTES DE CUINA

Arrossos sucosos

Arròs de pollastre

Té els mateixos ingredients que la paella valenciana, perquè realment és el mateix arròs, però caldos o sucós, i en cassola d'obra o metàl·lica. En varien les quantitats bastaran 700 gr. de pollastre, 100 de magre, (o uns trossets menuts de costelles porcines); 100 gr. de bajoquetes i 150 de tavella (*mongeta tendra*) i garrofó, en total, 100 gr. de tomaca picolada. Pot afegir-se (facultatiu), si n'és el temps, un pebre en quatre quarts, 150 gr. d'oli, 200 d'arròs; sal, i un polsim de pebre-negre (facultatiu) safrà.

L'oli ben calent, en una paella, se sofrig la carn; en anar daurant-se, la bajoqueta, (*mongetes*) el pimentó i la tomaca i un poc de sal. En una cassola es tindran ja cuits els fesols, el garrofó (o pèsols i carxofa tallada) i l'aigua--un litre--; s'abocarà en aquella tot el sofregit de la paella i es deixarà bullir fins que es coga tot; al moment depositar l'arròs es rectificà d'aigua i de sal, i s'afegirà uns polsims de safrà i pebre-negre, procurant que el gra es coga quedant sencer i caldós, mig nadant en un líquid daurat, travat, emulsionat...

Carns

Anyell al forn amb sagí

Quatre cuixetes d'anyell d'uns tres-cents cinquanta gr. cadascuna (quilo i mig en conjunt). O quilo i mig d'espaldilla (espaldilla) de xai, partit en quatre o vuit trossos. (L'espaldilla és més recomanable perquè, tot i tindre més os, resulta més saborosa i menys eixuta la seua carn, que la de cuixa). Uns 25 gr. de sagí. Un gotet de vi blanc millor si es de Xerès. Un poc d'aigua si la cocció de la carn, per menys tendra, necessitara. Julivert, tres o quatre alls i sal.

Hi ha dues maneres de guisar-ho:

a) S'untan els trossos de carn amb el sagí, després d'haver-los posat sal, i es deixen en la cassola d'obra plana uns deu o quinze minuts; se'ls afegeixen després dos o tres alls pelats i tallats, el vi, una fulla de llorer i un poquet d'aigua, i es fica tot forn no massa fort. Prèviament s'hauran mig cuit al bull unes creïlles (patates) i cebetes menudes, que s'incorporaran a la carn quan siga a mitjan coure, és a dir, quan ja haurà estat dins del forn uns quaranta minuts, i continuarà encara uns trenta o quaranta minuts més.

b) La carn en la cassola plana d'obra, després d'escampar-li la sal per damunt, es decora amb bocins o mugronets de sagí. S'afegeixen unes creïlles menudes, redonets, ficant-les entre els buits que deixen els trossos. Es banya tot amb el vi i es tiren uns grams de pebre-negre (menys d'una cullera sopera). En un morter es piquen els alls amb un pessic de sal, un menadet de julivert i uns pinyons, fins aconseguir un conjunt pastós, i se'ls tira un gotet d'aigua tot i remenant-ho tot bé; s'aboca a poc a poc per damunt de la carn i les creïlles, i es posa al forn. La cocció dura entre 60 i 90 minuts.

Peixos

Anguiles

Anguiles fregides

També són molt gustoses--anguiles no grosses--, amb alls tendres. Els alls, trossets, es posen en la paella quan ja les anguiles, coltellades, les tindrem quasi fregides. Igualment es mengen en no pocs llocs de les terres baixes valencianes, fregides amb tomaca. Primer es frigen les anguiles amb oli i sal. Després, deixant-les fora de la paella, es frig la tomaca, ben tallada, amb trossets d'all blanc; en alguns llocs s'afegeix un grapat de pinyons. L'anguila fumada, tan exquisida, que es menja a molts llocs d'Europa com una vianda selecta, no té cap tradició a les nostres terres.

Guisats

Olla amb bledes i api

300 gr. de cigrons i la mateixa quantitat de fesols, penques de bleda, penques d'api i cansalada de pernil salada, 100 gr. de botifarra i 150 gr. de xoriço, mig quilo de carn de garreta o de faldeta, 300 gr. de creïlles, una tassa d'oli, dues cullerades de pebre-roig, una cabeça d'all, sal, pebre, un os de pernil i un parell de vitets (pebres coents), i una ceba gran.

Els cigrons i els fesols els tindrem a remulla des del dia abans i, l'endemà, de primer, netejarem les penques de les bledes i de l'api i les tallarem a trossos, els quals deixarem després a remulla. En un perol d'obra posarem a bullir un litre i mig d'aigua, i posarem les penques de bleda, els cigrons, els alls, la ceba sencera, la cansalada i l'os de pernil.

Es deixa coure tot a foc suau. Afegirem després les penques d'api escaldades i la carn. Els fesols els courem a banda, afegint-los aigua freda a mitjan bullir.

En estar els cigrons cuits, afegirem els fesols, també cuits, i un poquet d'oli, el pebre, la sal i els vitets. Traurem la ceba i els alls del perol i els ofegarem amb la resta de l'oli, amb el pebre-roig (que no es creme), i després ho passarem per un colador o passa purés i ho ficarem en l'olla, afegint llavors el xoriço, la botifarra i les creïlles; ho deixarem coure fins que estiga en el seu punt.

* CREILLES = Patates
* VITET = Pebre

Eivissa i Formentera

- campanyes -

El fil a l'agulla

Fa pocs dies, des de la Plataforma per la Llengua feiem una primera valoració de l'informe sobre l'estat de l'ensenyament a les Pitiüses que la Conselleria d'Educació ha tengut l'amabilitat de fer públic. En aquell paper subratllàvem la gravetat de la situació lingüística i proposàvem tres actuacions immediates. Ara volem plantejar nou línies de treball per desplegar actuacions de normalització de cara al curs vinent. Vet-les aquí:

1) Declaració d'excepcionalitat. Eivissa és una zona amb necessitats educatives especials. Cal que el Govern Balear ho reconegui, actuï en conseqüència i destini recursos suficients per redreçar la situació.

2) Projectes lingüístics. No hi ha aprenentatge de la llengua sense contacte sovintejat amb la llengua: les escoles han de compensar el dèficit de presència social del català impartint en aquesta llengua la majoria de les matèries. La primera urgència passa per fer complir els projectes lingüístics dels centres.

3) Reciclatge. Cal desllatinitzar-lo: estudiar la viabilitat del sistema base de reciclatge (basat en l'aprenentatge intensiu de la llengua durant uns mesos, amb exempció d'activitats docents) i posar en marxa un nou sistema d'avaluació que primi l'adquisició d'habilitats comunicatives.

4) Actituds. No hi ha normalització sense modificació de les actituds contràries a l'ús normal del català. Els centres d'ensenyament poden ser, i han de ser, un agent de canvi d'actituds. Hi ha una transversalitat lingüística que travessa totes les assignatures: tot el professorat, sense excepció, pot combatre inseguretats, menyspreus i prevenicions, i animar els alumnes a usar el català. No anirem enlloc si no s'entén que tot el professorat ensenya llengua i que la normalització és feina de tots.

5) Valors. La llengua catalana encara està associada a valors negatius (llengua pròpia només d'alguns, arcaica,

pagesa, reduïda, dialectal...). Cal desactivar els prejudicis minoritzadors i construir, des de l'escola, una autoimatge positiva que es tradueixi en fidelitat lingüística i atregui l'adhesió dels no catalanoparlants a una llengua associada a valors positius.

6) Hàbits. Des de l'escola es pot modificar l'hàbit de la dimissió lingüística sistemàtica. Adreçar-se en català a un desconegut, mantenir-se fidel al català en les converses amb no catalanoparlants... són hàbits que es poden ensenyar. I cal ensenyar-los.

7) Marc legal. Complir i fer complir la Llei de Normalització Lingüística és un deure elemental. Bo i així, és convenient modificar l'article 18.2 de la dita llei (ratificat a l'article 9 del Decret de mínims), que permet a mares i pares de demanar el primer ensenyament en castellà per als fills... sense que hi hagi en la pràctica la possibilitat inversa! Aquest precepte és segregacionista i antipedagògic, impropri d'un país que es vol normal i cohesionat. Fet això, encara caldrà reforçar la protecció legal del català.

8) Decret de mínims. Cal aplicarlo immediatament, avaluar-ne l'aplicació i exigir-ne el compliment (i recórrer a les sancions quan calgui). De tota manera, el decret és insuficient: fent només la meitat de les classes en català no s'aconsegueix que els/les alumnes acabin l'ensenyament obligatori amb coneixements instrumentals suficients de llengua catalana.

9) Extensió de l'ús. Els poders públics han de fer discriminació positiva de la llengua pròpia, rescatar-la de l'anèmia i eixamplar-ne l'ús. Abandonades en la selva linguoliberal, les llengües dèbils són esclafades per les poderoses. I això no s'hi val -sobretot si la debilitat és el resultat d'agressions persistents i de gran envergadura, com és el nostre cas. Ω

Plataforma per la Llengua
(Eivissa, 6 de maig de 1998)

L'ESTEL

INFORMA'T INFORMA'T INFORMA'T
INFORMA'T INFORMA'T INFORMA'T

TEL.: 971 26 50 05

PROU d'IMPOSTOS!

ABUSIU

- :- Prou de peatges a les autopistes!
- :- Prou a l'electricitat més cara d'Europa!
- :- Prou als telèfons més cars i dolents d'Europa!
- :- Prou a la vergonya de la RENFE!

PERQUÈ MADRID NO ES QUEDI AMB ELS NOSTRES DINERS

Fent un repàs a s'història

PER CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR. TELF. 971665336

De molt enrer ha manat,
Es clero a dins Mallorca,
Ha feta pressió molt forta,
Per dur-ho ben controlat.
De tot ordre s'ha cuidat,
Per posar seves barreres,
Ells duen eixes quimeres
De ara i el temps passat.
Ells han frenat el progrés,
Per no passar-li davant,
Volen duu sa veu cantant,
En lo seu i en lo demés.
Van carregant el gros feix,
Al pobre i al governant,
Sempre ells se van queixant,
Que els manquen molts de doblers.
Embelleixen catedrals,
De or i seda molt fina,
Façana amb feina polida,
Defensant sos rituals.
Són obres molt magistrals,
Que costen molts de milions,
Fan pressió a tots contorns,
Que els lliurin els seus cabals.
Tens enrer va s'usar,
Tenien dos privilegis,
Varen ésser ses sentències,
Que en pràctica varen posar.
Quan s'havien de casar,
Existia es dret de cuixa,

I es delme era mesura,
Que havien de lliurar.
Això durà cinc cents anys.
Quan la Santa Inquisició,
D'aquesta situació,
Es clero feia balanç,
No se feu mai cap avanç,
Se pot dir en aquell temps,
Unes finques imponents,
De frares i capellans,
De s'ensenyança es cuidaven,
Que era entreteniment,
A s'al-lot intel·ligent,
S'idea li vigilaven.
Grossa pressió aplicaven,
Perquè se fes capellà,
Aquell que se renegà,
Sa vida li amargaven.
Se ensenyança privada,
Quasi sempre existí,
De personal se serví,
De gent llesta que llogava.
Los dava petita paga,
No és podien resistir,
Seguien aquest camí,
Sa pública no feia vasa.
Seminaris construïren,
Tres a dins Ciutat n'hi ha,
Com que molt varen guanyar,
Es preu no se discutia.

Aquell que idea tenia,
I volia estudiar,
Ell havia de pagar,
Allò que se li exigia.
Quan sa República entrà,
Aquella del trenta u,
Sa idea que va dur,
A sa Pública recolzar.
Un rebombori s'armà,
Es clero i sa gent rica,
Com un bou que es dona pica,
Per que se pugui matar.
Sa pugna continuà,
Fins que vengué el trenta sis,
Va ser molt gros es pastís,
Que a sa pública li passà.
I s'escola se va emprar,
Per posar cavalleria,

A Llucmajor succeïa,
Això se pot demostrar.
És clero va recolzar,
El Gloriós Alçament,
I a tot aquesta gent,
Càrrec molt gros se donà.
En Franco es considerà,
Un ser espiritual,
Que el Pare Etern de lo alt,
Se missió li encomanà.
Es clero molt va florir,
Durant aquests quaranta anys,
Pujaren uns nous tamanys,
La seva flor mai finí.
Quan en Franco va morir,
Sa cosa se va frenar,
S'ensenyança s'impugnà,
Sa pública va ressorgir.
S'ha seguit un nou camí,
A dins tota s'ensenyança,
Aquella llei que frenava,
En part se va abolir.
Ara se pot discutir,
Lo que va ser molt privat,
Gaudim de la llibertat,

Cosa digna d'aplaudir.
Ses esglésies que muntaren,
Per entretenir sa gent,
Ses moltes aquest moment,
Dins Ciutat estan tancades.
Ses ermites que aixecaren,
Dalt pujols per vigilar,
Ara s'hi va a menjar,
Ses misses s'han acabades.
Però aguanten sa bandera,
Fora no volen amollar,
Allò que els van ensenyar,
Sa orde de temps enrer.
Diuen que es forma i manera,
Si en el Cel voleu anar,
No vos atureu de resar,
El Pare Etern vos espera.
Tothom ha obert els ulls,
Se viu de realitat,
Allò que s'ha predicat
Tot son caramells d'embulls.
Ara se viu de traïlls,
Que diverteixen sa vida,
Ja és molt grossa alegria,
Els beneits no treuen fruits. Ω

Grandesa a Menorca

Antoni Febrer i Cardona, va nèixer i va morir a Maó, a l'illa de Menorca, els anys 1761 i 1841 respectivament, en una època en què Menorca va passar de la sobirania britànica a l'espanyola (i diferents successos més com l'expansió napoleònica).

A aquesta poesia, Antoni Febrer remarca la importància, no dels nostres mèrits o sacrificis, sinó els de la sang de Jesucrist, tal com diu la Paraula de Déu, que ell devia conèixer prou bé.

EFFECTES D'UN PECADOR ARREPENTIT

*Gran Déu, els teus decrets estan plens d'equitat;
Tu sempre te complaus en ésser-nos propici
Però jo som tan dolent, que la teva bondat
Si em perdona, serà contra el teu just judici.*

*Sí Senyor, que l'extrem de la meva maldat
No te permet sinó d'ordenar el suplici.
Bon interès contra la meva felicitat,
Clemència teva espera el càstig del meu vici.*

*Contenta el teu desig, puix que a Tu ets gloriós;
Que et sia el meu dolor als teus ulls odiós;
Castiga, que ja és hora, aquesta gran malícia!*

*Just el càstig serà que te sia ben vist;
Però, a na quina part ferirà ta justícia
Que no l'haja cobert la sang de Jesucrist?*

Tantes vegades la gent es pregunta per què venen les desgràcies.

Al poema, Antoni Febrer es reconeix pecador i digne del judici de Déu, però sap també que l'home no pot fer res per salvar-se a ell mateix, perquè només la sang de Jesucrist té eixe poder de salvar, quan ell va dir a la creu: "Tot està consumat".

En la fe d'un Déu bo, capaç d'encarnar-se i morir per la injustícia humana es troba la grandesa de l'únic camí de salvació, perquè Jesús va dir: "Jo som la resurrecció, el Camí i la Vida". Si Jesús estava mentalment sa, com es veu clarament en llegir els Evangelis, Jesús diu eixes afirmacions tan rotundes que ell no va venir a fundar una religió més, sinó a salvar-nos, una cosa que cap home més podia haver fet mai. Jesucrist no és un fundador religiós, sinó el Salvador de tots els qui creiem en Ell, coberts per la seva sang de puresa de cor. Ω

Ajuda Evangèlica dels Països Catalans.

Viatge poètic

VICENÇ DE SON RAPINYA

De mà d'en Joan Manresa,
No fa molt vaig encetar,
Un meravellós viatge,
Per un camí ple de mots,
Horabaixa, cap al tard,
L'atzar feu que em retrobés
Pels polsosos viaranys,
De poesia uns companys,
Dels qui jo haig bon record.
Com en Blai, i en Miquel Àngel,
En Tomeu, en Joan, en Salvador,
En Damià, en Miquel, en Cesare,
N'Adonis, en Manresa, i n'Omar,
I també en Contanstinós. (1)

Al finir tan llarg viatge,
Aturada varem fer,
Gaudint d'una degustació,
Amb vins Armero i Adrover,
De Can Manxa, els productes,
Orgull del felanitxer.

- 1) Blai Bonet, Miquel Àngel Riera, Porcel, Joan Salvat Papasseit, Salvador Espriu, Damià Huguet, M. Bauçà, C. Pavese, J. Manresa, C. Cavafis, O. Khayyâm.
- 2) Els productes esmentats a la darrera estrofa, els podeu trobar a Can Manresa, el comerç més experimentat de la popular barriada de Santa Catalina de Ciutat.

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....
Adreça.....
C.P.....
Població.....
C.I.F. Tel.....

M'interessa una subscripció

ANUAL 3.800 PTS (22,84 euros)

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....
Adreça.....
Núm. entitat.....Núm. sucursal.....
Compte núm.....

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**